

Aan: Gedeputeerde en Provinciale Staten
van Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 18 januari 2006
Ons kenmerk: 06.001/32107.02/SW/EL
Behandeld door: drs. E. Lange (0592)365943
Onderwerp: aanbidding onderzoeksrapport:
Van klompendans tot houseparty

Geachte leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten van Drenthe,

Met genoegen bieden wij u het rapport 'Van klompendans tot houseparty' aan. Dit rapport beschrijft het kunst- en het cultuurprofiel van de Drentse burger.

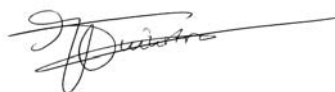
Het onderzoek is in het kader van het onderzoeksprogramma 2005 in opdracht van Provinciale Staten uitgevoerd. In het rapport wordt ook antwoord gegeven op een deelvraag van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Het rapport wordt maandag 30 januari a.s. door middel van een persbericht openbaar gemaakt. Tot die tijd is het rapport onder embargo.

Hoogachtend,

Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

prof. dr. S. Waslander,
voorzitter

dr. J. Tuinstra,
ambtelijk secretaris.

Begeleidingsbrief

Naam en titel onderzoek

Van houseparty tot klompendans:
een onderzoek onder 1400 Drenten naar kunst- en cultuurparticipatie.

Inhoudelijke opdrachtgever

Provinciale Staten.

Aanleiding/onderzoeksvraag/relatie met beleid

Het doel van deze rapportage is het geven van inzicht in kunst- en cultuurparticipatie van Drentse burgers en de behoefte hieraan. Het gaat hierbij om het actieve en passieve gebruik van kunst en cultuur van Drentse burgers in het algemeen maar ook van twee specifieke doelgroepen, namelijk ouderen en mensen met een relatief laag inkomen.

Gegevensverzameling

Het Drents Panel (dit is een representatief panel van 1400 Drenten van 12 jaar en ouder) is het afgelopen najaar gevraagd naar het actieve en passieve gebruik van kunst- en cultuurvoorzieningen en de behoefte hieraan.

Conclusies

Een grote meerderheid van de Drenten gaat wel eens op pad om een bezoek te brengen aan een culturele voorstelling/instelling. De passieve participatie in Drenthe komt sterk overeen met cijfers van de vergelijkbare plattelandspovincie Zeeland. Ruim de helft van de Drenten heeft het afgelopen jaar ook zelf actief aan kunst/cultuur gedaan. Deze actieve participatie ligt in Drenthe hoger dan in Zeeland.

De kunst- en cultuurparticipatie van de groep ouderen en mensen met een laag inkomen is lager dan gemiddeld. Bij de groep ouderen is dit relatief vaak een gedwongen keuze (door ziekte/gezondheid/financiën). Bij de groep Drenten met een laag inkomen komt dit in veel gevallen door het prefereren van een andere vrijetijdsbesteding. Over de grootte van het culturele aanbod is het grootste deel van de Drenten tevreden. Iets minder dan een kwart van de Drenten vindt het aanbod van culturele voorstellingen onvoldoende.

Bijzonderheden

Geen.

Nadere informatie is in te winnen bij:

drs. E. Lange.

06.002/32107.02/EL

Van houseparty tot klompendans

provincie Drenthe

Een onderzoek onder 1400 Drenten
naar kunst- en cultuurparticipatie

Bestuurscommissie Onderzoek
Cultuur, Welzijn en Zorg

VAN HOUSEPARTY TOT KLOMPENDANS

**een onderzoek onder 1400 Drenten naar
kunst- en cultuurparticipatie**

Colofon:

Onderzoek en rapportage:	drs. E. Lange
Met medewerking van:	H. Plat-Lieben
Uitgave:	Provincie Drenthe Bestuurscommissie OCWZ Postbus 122 9400 AC Assen
Kenmerk:	05.126/32000020.5/EL/HL
Datum:	december 2005

Auteursrecht voorbehouden.

© Copyright 2005, Bestuurscommissie OCWZ

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg van de provincie Drenthe. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of publicatie in een andere vorm dan deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de Bestuurscommissie OCWZ.

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Doel- en vraagstelling	7
1.3 Leeswijzer	8
2. Methode	11
2.1 Het onderzoeksinstrument	11
2.2 De onderzoeksgroep Drents Panel	11
2.3 De analysemethoden	13
2.4 Centrale begrippen	15
3. Voorstellingen	17
3.1 Bezoek culturele voorstellingen	17
3.2 (On)voldoende aanbod culturele voorstellingen	23
3.3 Conclusie	24
4. Instellingen	27
4.1 Bezoek aan culturele instellingen of plekken	27
4.2 (On)voldoende aanbod culturele instellingen/plekken	31
4.3 Conclusie	33
5. Culturele uitleenvoorzieningen	35
5.1 Gebruik culturele uitleenvoorzieningen	35
5.2 (On)voldoende aanbod culturele uitleenvoorzieningen	38
5.3 Conclusie	39

6.	Kunstzinnige en culturele activiteiten	41
6.1	Actieve participatie	41
6.2	Georganiseerd en ongeorganiseerd	45
6.3	Conclusie	46
7.	Drentse festivals en musea	47
7.1	Naamsbekendheid Drentse festivals en musea	47
7.2	Bezoek Drentse festivals en musea	49
7.3	Conclusie	50
8.	Conclusies	53
	Literatuurlijst	57
Bijlage:	Vragenlijst Drents Panel	59

Samenvatting

De onderzoeksvraag

In opdracht van Provinciale Staten van Drenthe heeft het Onderzoeksbureau CWZ onderzoek gedaan naar de mate van kunst- en cultuurparticipatie van Drentse burgers. In de vraagstelling is onderscheid gemaakt naar het actieve en passieve gebruik van kunst en cultuur. Daarnaast is ook onderscheid gemaakt naar twee specifieke groepen, namelijk ouderen en mensen met een relatief laag inkomen. Een andere vraagstelling richt zich op de behoefte aan kunst en cultuur.

Wijze van beantwoorden

Het Drents Panel (dit is een representatief panel van ruim 1400 Drenten van 12 jaar en ouder) is in het afgelopen najaar gevraagd naar het actieve en passieve gebruik van kunst- en cultuurvoorzieningen en de behoefte hieraan. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een vragenlijst die speciaal voor dit doel is ontwikkeld door verschillende overheidsinstanties (onder andere Vereniging Nederlandse Gemeenten, Inter Provinciaal Overleg, Centraal Planbureau).

De kunst- en cultuurthema's

Het onderzoek betreft vijf hoofdthema's, namelijk:

- voorstellingen en voorzieningen (bijv. concert, film);
- kunst- en cultuurinstellingen (bijv. museum);
- uitleenvoorzieningen (bijv. bibliotheek, artotheek);
- culturele participatie (bijv. zingen, schilderen);
- Drentse festivals en musea (bijv. Oktobermaand Kindermaand).

Passieve participatie

Een grote meerderheid van de Drenten gaat wel eens op pad om een bezoek te brengen aan een culturele voorstelling of culturele instelling/plek. Inwoners van het noorden en midden van de provincie zijn in het algemeen iets actiever dan bewoners uit de zuidelijke gemeenten. Gemiddeld genomen komt de passieve participatie in Drenthe sterk overeen met participatiecijfers van een andere plattelandsprovincie (Zeeland).

Behoeften

Over de grootte van het aanbod van culturele uitleenvoorzieningen, culturele instellingen en culturele voorstellingen is het grootste deel van de Drenten tevreden. Iets minder dan een kwart van de Drenten vindt het aanbod van culturele voorstellingen onvoldoende. Over de

overige aanbodsvormen is 14% (culturele instellingen) of 6% (uitleenvoorzieningen) niet tevreden. Het antwoord op de vraag “aan welke aanbodsvorm van kunst/cultuur is specifiek meer behoefte?” is niet eenduidig en geeft een verspreid beeld weer.

Actieve participatie

Ruim de helft van de Drenten heeft het afgelopen jaar zelf actieve vormen van kunstzinnige/culturele activiteiten beoefend. Hiermee zijn Drenten in het algemeen actiever in het zelf beoefenen van kunst- of cultuur dan inwoners van de provincie Zeeland. Bijna tweederde deel van de Drenten heeft het afgelopen jaar actief gebruik gemaakt van een culturele uitleenvoorzieningen (waaronder bibliotheek). In de provincie Zeeland is deze vorm van actieve participatie vrijwel even hoog. Van de mensen die in Drenthe het afgelopen jaar geen gebruik maakten van de bibliotheek werd in totaal minder dan één op de tien belemmerd door de kosten, een slechte gezondheid/handicap of door een (te) slechte bereikbaarheid van de voorziening.

Doelgroepen

Binnen het onderzoek worden twee doelgroepen van elkaar onderscheiden. Het betreft de groep ouderen en de groep Drenten met een laag inkomen.

De groep Drenten met een laag inkomen maakt beduidend minder vaak gebruik van het beschikbare aanbod van kunst en cultuur. De oorzaak van de lagere participatiegraad van deze groep Drenten is echter niet van financiële aard. Een gemiddeld lagere opleiding en in veel gevallen een daarmee gepaard gaande desinteresse in kunst en cultuur is de belangrijkste achterliggende reden voor het minder frequente gebruik.

Ook bij de groep oudere Drenten is in het algemeen een lager gebruik van het kunst- en culturaanbod waar te nemen. Wat opvalt bij deze groep is dat een relatief grote groep ouderen noodgedwongen (door ziekte/gezondheid/financiën) geen gebruik maakt van bepaalde voorzieningen.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In 2005 is de cultuurnota “De Kunst van het Combineren 2005-2008” verschenen (Provincie Drenthe 2005). Deze nota van de provincie Drenthe is een actualisering van het provincie-brede cultuurbeleid. In de nota worden zowel het College-programma 2003-2007 als de “Contourennota Mensen in het Middelpunt 2005-2008” (provincie Drenthe 2004) nader uitgewerkt. In de cultuurnota worden vijf cultuurterreinen onderscheiden. Het gaat om beeldkwaliteit, het grote publiek, informatiekkanalen, onvoltooid verleden tijd en taligheden. De doelstellingen van het thema “het grote publiek” zijn met name van belang voor het huidige onderzoek.

De doelstellingen gaan in op het bevorderen en toegankelijker maken van culturele activiteiten voor het grote publiek. De provincie streeft daarom naar lage drempels om actief en passief deel te nemen aan kunst en cultuur. Hiermee wil de provincie bevorderen dat de verschillende groepen in de samenleving met een passend cultuuraanbod worden bediend. Vergroting van het cultuurbereik vindt plaats via ondersteuning van projecten en initiatieven op regionaal en plaatselijk niveau. Het idee daarbij is dat jongeren, culturele minderheden, ouderen en mensen die van zichzelf niet of nauwelijks met cultuur in aanraking komen, steeds beter met een passend aanbod op het culturele pad gebracht worden.

In het kader van de Cultuurnota is het van belang te weten wat onder de Drentse bevolking leeft. Het gaat om het actief en passief gebruik van kunst en cultuur en de behoefte hieraan van de burgers. Om deze reden hebben Provinciale Staten te kennen gegeven dat zij inzicht willen hebben in de kunst- en cultuurparticipatie van de Drentse burger.

1.2 Doel- en vraagstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht krijgen in het kunst- en cultuurprofiel van de Drentse burger. Hierbij gaat het om het actieve en passieve gebruik van kunst en cultuur van Drentse bewoners in het algemeen maar ook van twee specifieke groepen, namelijk ouderen en mensen met een relatief laag inkomen. Een ander doel is het verkrijgen van inzicht in de behoefte aan kunst en cultuur. Ook hier geldt het onderscheid naar doelgroepen.

Daarnaast dient dit onderzoek als nulmeting. Om de toe- of afname van participatie op kunst- en cultuurterrein te kunnen bepalen is het de bedoeling om over 2 à 3 jaar deze meting te herhalen.

Centrale vraagstellingen

- a. In welke mate is er sprake van passieve beleving van kunst en cultuur?
- b. Welke uitingsvormen zouden moeten worden gestimuleerd? (waar is meer behoefte aan?)
- c. In welke mate is er sprake van actieve beoefening van uitingsvormen van kunst en cultuur?

Op verzoek van Gedeputeerde Staten is de volgende afgeleide vraagstelling geformuleerd:

- d. In hoeverre geldt het antwoord op de bovenstaande vraagstelling voor ouderen en mensen met een relatief laag inkomen?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de methodische verantwoording van de resultaten. Er wordt onder meer ingegaan op de methode van onderzoek, het instrument dat daarvoor is gebruikt, enkele centrale begrippen en de methoden van analyse.

Vanaf hoofdstuk 3 beginnen de resultaten. Op een vijftal verschillende kunst- en cultuurthema's wordt de passieve en/of actieve participatie van de Drentse burger gepeild (vraagstelling A, B en D). Ook de behoefte aan deze voorzieningen/instellingen is geïnventariseerd (vraagstelling C).

De vijf thema's zijn:

- voorstellingen en voorzieningen (bijv. concert, film) (passief).
- kunst- en cultuurinstellingen (bijv. museum) (passief);
- culturele uitleenvoorzieningen (bijv. bibliotheek) (actief);
- culturele participatie (bijv. zingen, schilderen) (actief);
- Drentse festivals en musea (bijv. Oktobermaand kindermaand) (passief).

Ieder thema wordt om redenen van leesbaarheid in een apart hoofdstuk behandeld. Bij ieder thema is aandacht besteed aan de cultuurbehoefte voor dat terrein (vraagstelling C) en de doelgroepen van het onderzoek (vraagstelling D).

Eén van de conclusies van de werkconferentie “Onderzoek en Beleid: de optimale pasvorm” die in september 2005 door het Onderzoeksbureau CWZ is georganiseerd ging over de vorm en inhoud van de rapportages.

Provinciale Staten gaven op deze bijeenkomst aan dat onderzoeksrapporten duidelijk leesbaar en bondig van opzet moeten zijn. De wetenschappelijke onderbouwing van de resultaten, hoewel van groot belang, hoeft volgens de belangrijkste opdrachtgever van het Onderzoeksbureau (PS) minder prominent in beeld. Om die reden wordt in deze rapportage niet uitgebreid ingegaan op de wetenschappelijke kant van het onderzoek. De schrijver van dit stuk heeft geprobeerd steeds in ogenschouw proberen te houden wie het rapport gaat lezen. De geïnteresseerden die meer willen weten over de onderbouwing van deze rapportage kunnen met name hoofdstuk 2 raadplegen.

2. Methode

2.1 Het onderzoeksinstrument

Provinciale Staten hebben in 2004 besloten om het Onderzoeksbureau CWZ een panel van Drentse burgers op te laten zetten. Het Drents Panel wordt enkele keren per jaar gevraagd naar de mening over actuele onderwerpen. De inhoud van de vragenlijst komt tot stand in overleg met Provinciale en Gedeputeerde Staten.

Het panel van Drentse burgers is in het afgelopen najaar gevraagd naar het actieve en passieve gebruik van kunst- en cultuurvoorzieningen en de behoefte hieraan.

Het zijn daarmee gegevens over het feitelijk gebruik van voorzieningen en het zijn subjectieve gegevens over meningen en behoeften. De vragenlijst die voor dit onderzoek is gebruikt (zie de bijlage), komt grotendeels overeen met de vragenlijst die mede door het ministerie van OC&W is ontwikkeld (COS, 2001). Deze RCO-vragenlijst (RCO staat voor Richtlijn Cultuurdeelname Onderzoek) is ontwikkeld in het kader van de uitvoering van het Actieplan Cultuurbereik en is door het Onderzoeksbureau CWZ aangevuld met vragen over kunst- en cultuurbehoeften. Het Actieplan Cultuurbereik is een belangrijk onderdeel van het cultuurbeleid van de provincie Drenthe.

Een belangrijk onderdeel van het eerste onderzoek van het Drents Panel betrof de groep vragen over kunst- en cultuurparticipatie. Om er voor te zorgen dat niet alleen actieve cultuur-deelnemers zouden reageren, zijn ook andere (breder aansprekende) onderwerpen aan de vragenlijst toegevoegd. Het gaat bijvoorbeeld om vragen over leefbaarheid in de eigen buurt en om de bekendheid van RTV-Drenthe. Over deze andere onderwerpen wordt apart gerapporteerd.

2.2 De onderzoeksgroep Drents Panel

Drieduizend willekeurig gekozen Drentse burger hebben een uitnodiging gekregen om deel te nemen aan het Drents Panel.

- 1440 Drenten hebben zich voor het Drents Panel aangemeld;
- 1420 vragenlijsten waren op tijd geretourneerd om meegenomen te worden voor analyse;
- 1395 vragenlijsten waren geschikt om te gebruiken voor analyses. De overige 25 waren niet geschikt voor analyse (blanco/slechts ten dele ingevuld).

Dit betekent een goede netto-respons van 47%.

Om bepaalde bevolkingsgroepen niet bij voorbaat voor deelname uit te sluiten kregen de respondenten drie mogelijkheden om te reageren.

Deze mogelijkheden zijn: 1. schriftelijk via de post, 2. via internet en tenslotte 3. telefonisch.

Door deze drie verschillende mogelijkheden tot reageren was het bijvoorbeeld ook voor Drenten zonder internet mogelijk om deelnemer te worden van het Drents Panel.

In tabel 2.1 is de respons per achtergrondkenmerk vermeld. Ook is in de meest rechtse kolom weergegeven hoe de verhouding in werkelijkheid in Drenthe is.

Tabel 2.1 Responsoverzicht

achtergrondkenmerk	respons, absoluut	respons, procentueel	Drentse populatie, procentueel
<i>geslacht</i>			
man	707	51%	49%
vrouw	688	49%	51%
<i>leeftijdsklasse</i>			
12 t/m 29 jaar	115	8%	23%
30 t/m 49 jaar	479	35%	35%
50 t/m 64 jaar	412	30%	24%
65 jaar en ouder	355	26%	19%
<i>woongemeente</i>			
Aa en Hunze	94	7%	5%
Assen	142	10%	13%
Borger-Odoorn	79	6%	5%
Coevorden	117	8%	7%
De Wolden	91	7%	5%
Emmen	276	20%	23%
Hoogeveen	141	10%	11%
Meppel	73	5%	6%
Midden-Drenthe	115	8%	7%
Noordenveld	99	7%	7%
Tynaarlo	98	7%	7%
Westerveld	69	5%	4%
TOTAAL	1395	100%	100%

2.3 De analysemethoden

Met behulp van 1395 respondenten kan een prima beeld worden geschetst van de participatie van de 'gemiddelde Drent'. Dit geschetste beeld is echter niet genoeg om een representatief beeld te geven. Daarvoor is bijvoorbeeld het aantal jonge respondenten te klein. Om deze reden wordt gebruik gemaakt van correctiefactoren. Deze correctie is toegepast op de drie meest belangrijke achtergrondkenmerken. Deze variabelen zijn de 'verhouding man/vrouw', 'leeftijd' en de 'woongemeente van de respondenten'. Op deze manier zijn de Drentse panelresultaten wel representatief voor een gemiddeld Drents cijfer¹. Uiteraard blijft het ook mogelijk om analyses op doelgroepniveau te presenteren.

De inhoud van deze rapportage is grotendeels beschrijvend van karakter. Bij de analyses van de resultaten wordt gebruik gemaakt van verschillende technieken. De twee meest voorkomende worden hier beschreven.

A. Chi-kwadraat.

De Chi-kwadraat berekent het verschil tussen de geobserveerde waarde en de voorspelde waarde. De toets wordt gebruikt om de statistische significantie van de waargenomen frequenties in een kruistabel te toetsen. Eenvoudiger gezegd geeft het antwoord op de vraag: "verschillen de uitkomsten tussen bepaalde groepen respondenten significant (dus niet door toeval veroorzaakt) van elkaar". Waar in de rapportage wordt gesproken over "een verschil" wordt hier een significant verschil mee bedoeld. In dit onderzoek worden de uitkomsten standaard geanalyseerd per achtergrondkenmerk. Alleen als deze uitkomsten significant van elkaar verschillen wordt hierover gerapporteerd. Indien er geen zichtbare verschillen zijn wordt hierover dus niet gerapporteerd. Bij de twee doelgroepen van dit onderzoek (groep ouderen en groep lage inkomens) ligt het anders. Hierover wordt consequent gerapporteerd, ongeacht significante verschillen in uitkomsten.

B. Bij steekproefonderzoek wordt vaak gebruik gemaakt van *betrouwbaarheidsintervallen* in combinatie met *nauwkeurigheidsmarges*. Wat betekenen deze termen?

Nauwkeurigheid:

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid. Dat wil zeggen dat als uit ons onderzoek onder 1395 Drenten blijkt dat bijvoorbeeld 90% weleens gebruik heeft gemaakt van de bibliotheek, het percentage in werkelijkheid (als alle Drenten ondervraagd zou

¹ De feitelijk bevolkingsaantallen zijn afkomstig van het CBS (CBS-Statline, per 1 jan. 2005).

worden) tussen de 89,4% of 91,6% uit zou kunnen komen. Dit is de (on)nauwkeurigheds-marge. Door het grote aantal respondenten is in ons onderzoek de nauwkeurigheid in combinatie met de betrouwbaarheid hoog.

Betrouwbaarheid:

In opinieonderzoek worden de marges over het algemeen berekend op 95%-betrouwbaarheidsniveau. Dit houdt in dat een onderzoeksuitkomst in 19 van de 20 gevallen conform de realiteit is. Dat zegt dus niet iets over de nauwkeurigheid op zich, alleen over de mate van betrouwbaarheid. In ons geval zou dit betekenen: met een betrouwbaarheid van 95% kunnen we zeggen dat het gevonden percentage van 90% in werkelijkheid tussen 88,4% en 91,6% ligt. Ook in dit onderzoek wordt gewerkt met een betrouwbaarheidsniveau van minimaal 95%.

Een illustratief voorbeeld van een nauwkeurige maar onbetrouwbare uitspraak:

“morgenmiddag wordt het 6 graden”. Een voorbeeld van een onnauwkeurige, maar betrouwbare uitspraak: “morgen wordt het tussen de -10 en +20 graden.

Vergelijkingen binnen Drenthe en buiten Drenthe

In deze rapportage wordt bij alle onderwerpen ingegaan op de twee specifieke doelgroepen van dit onderzoek en wordt op de overige achtergrondvariabelen enkel ingegaan indien uit de analyses opvallende zaken naar voren komen. Ditzelfde geldt voor een vergelijking met regio's buiten Drenthe. Een aantal grote gemeenten heeft een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd. Omdat dit veelal stedelijk georiënteerde gemeenten zijn (Amsterdam, Rotterdam etc.) is een vergelijking minder relevant. Daarnaast heeft ook de plattelandsprovincie Zeeland in 2003 ongeveer dezelfde vragenlijst onder haar bewoners afgenomen. Bij opvallende verschillen tussen de Zeeuwse en Drentse resultaten wordt hierover gerapporteerd. Daarbij moet echter een kanttekening worden geplaatst. In Zeeland was de minimale deelnameleeftijd 16 jaar, in het huidige onderzoek is dat 12 jaar. Daarnaast was er in Zeeland enkel de mogelijkheid tot schriftelijk reageren. In Drenthe hadden de respondenten meer mogelijkheden tot reageren. Dit leidde in het huidige onderzoek dan ook tot een hogere respons. De kanttekening, die hierbij moet worden geplaatst is, dat in Zeeland meer dan in Drenthe, enkel de geïnteresseerde burgers hebben gereageerd. Hierdoor kan de gemeten cultuurparticipatie in Zeeland iets hoger uitvallen dan dat deze in werkelijkheid is. Overige onderzoeken op het gebied van cultuurparticipatie wijken in hun methode of opzet te sterk af van het RCO-model om de juiste vergelijkingen te kunnen maken.

2.4 Centrale begrippen

In de rapportage komt een aantal begrippen regelmatig voor. In deze paragraaf vindt u de definitie van de belangrijkste begrippen.

Actieve (kunst- en cultuur) participatie

Van actieve participatie is sprake wanneer personen actief deelnemen aan kunst- en cultuurdisciplines (de rol van uitvoerende).

Passieve (kunst- en cultuur) participatie

Van passieve participatie is sprake wanneer personen een bezoek brengen aan uitvoeringen, voorstellingen, tentoonstellingen en dergelijke (de rol van waarnemer, toeschouwer, bezoeker).

Drenten

Waar in deze rapportage wordt gesproken over “Drenten” of “de Drentse burgers” worden de bewoners van Drenthe van 12 jaar en ouder bedoeld.

Groep ouderen

In dit onderzoek wordt bij de analyse en rapportage onderscheid gemaakt naar verschillende doelgroepen. Eén van die doelgroepen van onderzoek is de groep ouderen vanaf 65 jaar. Wanneer in dit onderzoek wordt gesproken over ouderen betreft het dus de groep ouderen vanaf 65 jaar.

Groep lage inkomens

Een andere doelgroep van beleid betreft de groep Drenten met een relatief laag huishoudeninkomen. In dit onderzoek worden hiertoe alle respondenten gerekend met een inkomen tot maximaal € 1090,- per maand. Dit is het netto-huishoudeninkomen inclusief vakantiegeld en exclusief kinderbijslag. Deze grens wordt ook gehanteerd als bijstandsnorm voor samenwonenden.

Stimulering en behoefte

Vraagstelling C gaat over stimulering van cultuuraanbod. In dit onderzoek wordt dit gemeten door te kijken naar het aanbod van kunst en cultuur waaraan (relatief veel) behoefte is.

3. Voorstellingen

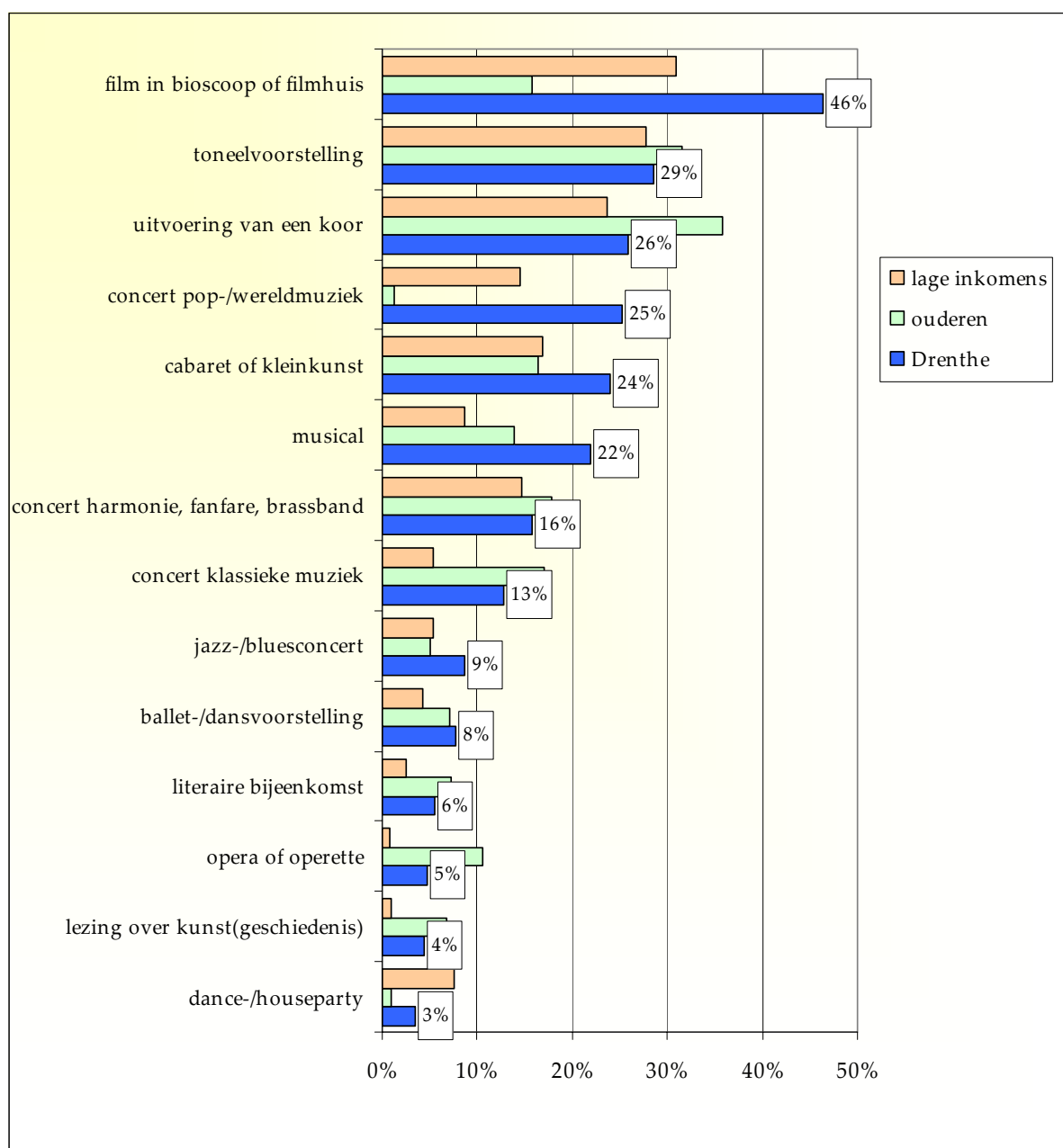
In hoofdstuk 3 wordt aan de hand van een groot aantal verschillende vormen van kunst- en cultuurvoorstellingen de passieve kant van kunst- en cultuurparticipatie onder de loep genomen. Ook de behoefte aan (extra) kunst- en cultuurvoorstellingen wordt in kaart gebracht. Hiermee wordt ingegaan op 3 van de 4 vraagstellingen.

3.1 Bezoek culturele voorstellingen

Hoe vaak bezoeken Drentse inwoners een culturele voorstelling?

Deze vraag staat centraal in deze paragraaf. Voor 14 verschillende vormen van voorstellingen is gevraagd naar de frequentie van bezoek in de afgelopen 12 maanden. Dit kan zowel binnen als buiten Drenthe zijn geweest. Bezoeken in het buitenland tellen niet mee. Het bezoek aan elk van deze voorstellingen is in de volgende figuur grafisch weergegeven. Hierbij is, zoals eerder vermeld, onderscheid gemaakt naar de twee doelgroepen van het onderzoek. De twee doelgroepen zijn Drenten met een relatief laag huishoudeninkomen en Drentse ouderen (vanaf 65 jaar). Van het gemiddelde Drentse cijfer is voor de duidelijkheid in figuur 3.1 de score ook in getallen vermeld. De twee staafjes erboven betreffen de twee doelgroepen binnen dit onderzoek. Een deel van de doelgroep ouderen behoort ook tot de andere doelgroep van dit onderzoek (lage inkomens). Het is echter zeker niet zo dat het om twee keer dezelfde Drenten gaat. Ook respondenten uit de qua leeftijd middelste twee groepen en de groep jongeren behoren tot deze doelgroep.

Figuur 3.1 Bezoekers culturele voorstellingen

Uit figuur 3.1 blijkt dat met name filmvoorstellingen relatief veel publiek trekken. Bijna de helft van de Drentse bevolking bezocht de afgelopen 12 maanden een film. Tussen de 20 en 30% van de Drenten bezocht een toneelvoorstelling, een uitvoering van een koor, een concert pop-/wereldmuziek, een voorstelling met cabaret of kleinkunst of een musical. De overige voorstellingen werden door minder dan één op de vijf Drenten bezocht. Onderaan de lijst staan dance-/houseparty's. Zo'n 3% van de Drenten bezocht deze.

Doelgroepen van het onderzoek

Het is logisch dat specifieke voorstellingen zoals houseparty's vrijwel niet door ouderen worden bezocht. Wel enigszins opvallend is het dat deze groep ook minder frequent de bioscoop bezoekt. Daarentegen bezoeken ouderen wel vaker dan gemiddeld een uitvoering van een koor, een opera/operette, een literaire bijeenkomst, een klassiek concert of een hofmuziek-concert (harmonie/fanfare/brassband).

Bij vrijwel alle verschillende voorstellingen valt te constateren dat de groep Drenten met een laag inkomen ze minder dan gemiddeld bezoeken. De uitzondering op deze regel is het bezoek aan dance-/houseparty's. Overigens gaat het in absolute zin hier om een zeer klein aantal respondenten. Bij nadere analyse van de groep lage inkomens blijkt dat niet het inkomen bepalend is voor het wel of niet bezoeken van culturele voorstellingen maar de opleiding die de betreffende persoon heeft.

Hoe is het elders?

Wanneer vergeleken wordt met de passieve participatie in de plattelandsprovincie Zeeland valt op dat in die provincie het bezoek aan culturele voorstellingen voor het grootste deel gelijk is aan het Drentse beeld. Bij een viertal typen voorstellingen is het Drents-Zeeuwse verschil in bewoners dat minimaal één keer een voorstelling heeft bezocht significant² verschillend. Het gaat achtereenvolgens om een concert van een harmonie/fanfare/brassband (Zeeland 22%, Drenthe 16%), klassiek concert (Zeeland 18%, Drenthe 13%), dance-/houseparty's (Zeeland 7%, Drenthe 3%) en een opera/operette (Zeeland 8%, Drenthe 5%). Het is opvallend dat alle vier soorten voorstellingen onder de cultuurcategorie 'muziek' vallen. Eerder is al opgemerkt dat in Zeeland meer dan in Drenthe (actieve) cultuurliefhebbers hebben deelgenomen aan het onderzoek. Hierdoor kunnen de percentages in Zeeland hoger uitvallen dan dat ze in werkelijkheid zijn.

De Drentse regio's onderling

Bij een analyse op regioniveau valt op dat bij vrijwel elk type voorstellingen Zuidoost Drenten gevolgd door Zuidwest Drenten het minst cultureel actief zijn. Bewoners uit de regio's Midden en Noord Drenthe zijn cultureel het meest actief. Ook wanneer rekening wordt gehouden met de opleiding blijft een (significant) verschil aanwezig.

² Bij significante verschillen wordt net als in de rest van de rapportage uitgegaan van het standaard 95% betrouwbaarheidsniveau en 5% (on)nauwkeurighedsinterval (zie ook hoofdstuk 2).

Niet-bezoek

In het eerste deel van dit hoofdstuk zijn in figuur 3.1 de bezoekpercentages per type voorstelling grafisch weergegeven. De figuur gaat niet in op het totale aantal culturele bezoekers. Zo is het best mogelijk dat een kleine actieve groep Drenten heel veel verschillende voorstellingen bezoekt terwijl het grote deel van de Drenten geen enkel bezoek heeft gebracht aan één van de 14 voorstellingen. De volgende tabel geeft per doelgroep weer hoeveel Drenten de afgelopen 12 maanden géén enkele voorstelling hebben bezocht. In de kolom wordt dit percentage niet-bezoekers vermeld als het percentage ‘cultureel passieven’.

Tabel 3.1 Aandeel niet-bezoekers culturele voorstellingen

doelgroep	% cultureel passieven
groep ouderen	43%
groep lage inkomens	35%
Drenthe totaal	23%

Iets minder dan een kwart van alle Drenten (23%) heeft de afgelopen 12 maanden geen enkele voorstelling op het gebied van kunst of cultuur bezocht.

Van de twee doelgroepen binnen dit onderzoek hebben met name veel ouderen (43%) geen enkele kunst/culturele voorstelling bezocht. Dit is bijna het dubbele van het gemiddelde cijfer van heel Drenthe.

Is dit een weloverwogen keuze van de groep ‘niet-bezoekende’ ouderen of wordt hun bezoek aan een voorstelling ergens anders door weerhouden? De volgende alinea geeft antwoord op deze vraag.

Reden niet-bezoek

Bijna een kwart van de Drenten heeft de afgelopen 12 maanden géén enkele van de 14 soorten culturele voorstellingen/voorzieningen bezocht. Aan hen is de vraag voorgelegd wat de belangrijkste reden van dit niet-bezoek is.

Tabel 3.2 Belangrijkste reden van niet-bezoek

reden	Drenthe totaal		groep ouderen		groep lage inkomens
	in %	absoluut	in %	absoluut	
<i>geen interesse</i>	39%	35.000 - 40.000	33%	10.000 - 12.000	32%
<i>te hoge kosten/ te duur</i>	16%	14.500 - 16.500	12%	3500 - 4500	23%
<i>geen tijd/te druk</i>	16%	14.000 - 16.000	2%	500 - 1000	2%
<i>gezondheid/ handicap</i>	14%	12.000 - 14.000	34%	10.000 - 13.000	30%
<i>is niet in de buurt/te ver weg</i>	4%	3500 - 4500	6%	1500 - 2500	2%
<i>anders</i>	11%	9500 - 10.500	14%	4000 - 5000	11%
<i>totaal</i>	(23%) 100% ³	90.000 - 100.000	(43%) 100%	32.000 - 35.000	(35%) 100%

Desinteresse is de belangrijkste reden voor het niet-bezoeken van culturele voorzieningen. In de tabel is weergegeven dat van iedere tien 'thuisblijvers' vier personen geen interesse hebben (39%). Nog eens 16% heeft het voornamelijk te druk met andere dingen terwijl in totaal zo'n 30% financiële dan wel gezondheidsbelemmeringen als belangrijkste reden opgeeft.

In de tabel is ook te zien om hoeveel Drenten het in absolute termen gaat⁴. Achter elke reden is aangegeven om hoeveel mensen het minimaal dan wel maximaal in Drenthe gaat⁵ (een soort bandbreedte).

Eén van de vraagstellingen van dit onderzoek betreft de analyse van de groep ouderen en de 'groep lage inkomens'. We zagen in de vorige alinea al dat een relatief grote groep ouderen geen enkele voorstelling bezocht. In de tabel valt af te lezen dat voor een derde van deze ouderen geldt dat ze geen interesse hebben. Eveneens een derde van de inactieven noemt een lichamelijke belemmering als belangrijkste reden om niet te gaan. Nog eens 12% draagt

³ Door afronding van de percentages in de cellen kan de som van de kolommen iets afwijken van 100%. Dit geldt ook voor andere tabellen in deze rapportage.

⁴ Als uitgangspunt bij de berekening is het aantal van ruim 412.000 Drenten van 12 jaar en ouder, op 1 januari 2006 genomen (bron: Drenthe in Cijfers).

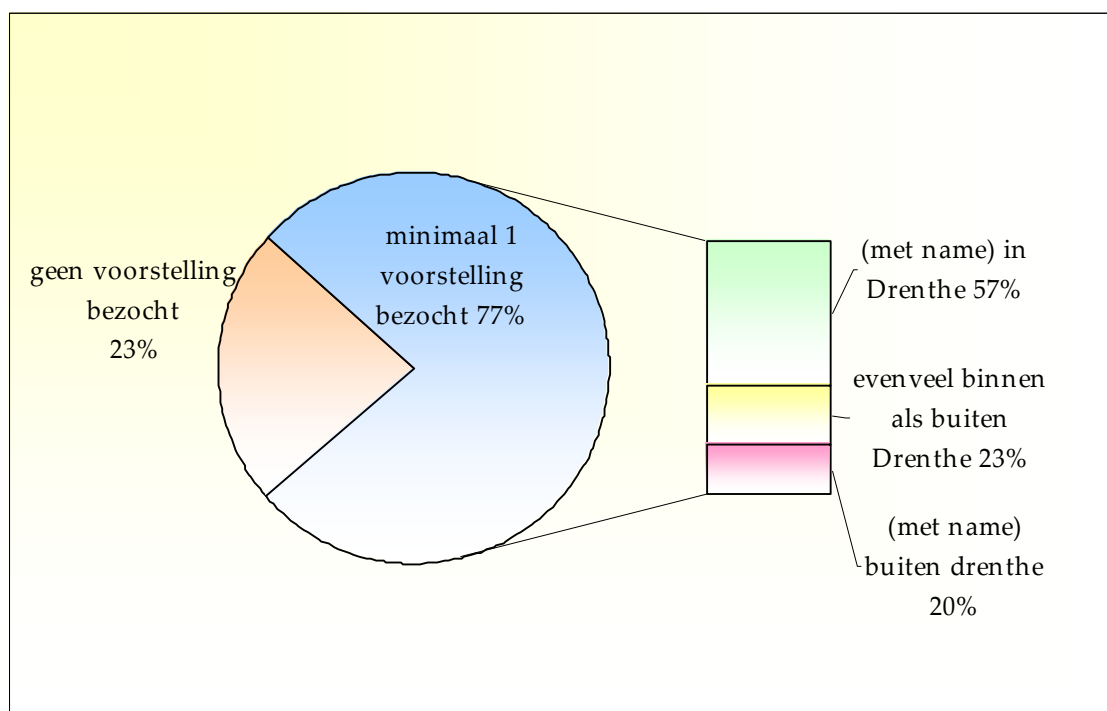
⁵ Omdat geen precieze gegevens bekend zijn over het totaal aantal Drenten met een laag inkomen, is hiervoor geen ophoging gemaakt voor het absoluut aantal Drentse aantallen.

een financiële reden aan. Simpelweg gezegd kun je stellen dat bijna de helft van de ouderen die geen culturele voorstelling heeft bezocht dit wel had *willen* doen maar dit om verschillende redenen in mindere mate heeft *kunnen* doen. Ditzelfde geldt voor de ‘groep lage inkomens’. Ruim de helft van de niet-bezoekers heeft om redenen die samenhangen met geld of gezondheid geen cultuurvoorstelling *kunnen* bezoeken.

Plaats van bezoek

Een extra vraag die de Drenten is gesteld luidt: “Waar vonden uw bezoeken aan deze voorstellingen plaats?” In figuur 3.2 is voor de duidelijkheid nog eens grafisch weergegeven dat 23 procent van de Drenten de afgelopen 12 maanden geen enkele voorstelling heeft bezocht. 77 Procent bezocht minimaal één voorstelling. In het rechtergedeelte van de figuur is weergegeven welk deel van de groep bezoekers de voorstellingen met name binnen Drenthe bezocht en welk deel daarbuiten.

Figuur 3.2 Plaats van bezoek voorstelling

Het grootste deel van de voorstellingen wordt binnen Drenthe bezocht. Overigens is hierin een groot verschil te zien tussen het soort voorstelling. Opera's en musicals worden logischerwijs (gezien het aanbod) weinig binnen de eigen provincie bezocht. Voor een film geldt het tegenovergestelde. Het zal de lezer ook niet verwonderen dat met name veel Noord-Drenten hun culturele vertier buiten de eigen provincie zoeken (sterke oriëntatie op Groningen).

3.2 (On)voldoende aanbod culturele voorstellingen

Dit hoofdstuk ging tot nu toe in op de passieve vorm van participatie. Paragraaf 3.2 kijkt meer naar het behoeftenvraagstuk (vraagstelling C).

De respondenten is gevraagd naar hun mening over de grootte van het aanbod. Ook dit keer gaat het weer om de eerder genoemde 14 verschillende soorten voorstellingen en voorzieningen.

Tabel 3.3 Voldoende aanbod van voorstellingen/voorzieningen in Drenthe?

percentage Drenten per regio					
regio -->	Midden	Zuidoost	Zuidwest	Noord	Drenthe
mening	totaal				
<i>Voldoende aanbod in Drenthe</i>	53%	55%	70%	50%	58%
<i>Voldoende aanbod in Drenthe maar niet bij mij in de buurt</i>	11%	10%	7%	11%	10%
<i>Onvoldoende aanbod in Drenthe</i>	17%	15%	6%	12%	13%
<i>Geen mening</i>	19%	20%	17%	27%	20%
<i>totaal</i>	100%	100%	100%	100%	100%

In de meest rechtse kolom is af te lezen dat meer dan de helft van de Drenten (58%) tevreden is over de grootte van het aanbod van kunst- en cultuurvoorstellingen/voorzieningen in Drenthe. Een relatief klein deel 13% vindt het aanbod in Drenthe onvoldoende. Nog eens 10% vindt het aanbod in Drenthe voldoende maar in de eigen buurt ondermaats.

De volgende vraag die zich aandient, luidt: "Speelt de regio waarin Drenten wonen een rol in hun antwoord op deze vraag?" In de tabel zijn de cijfers per Drentse regio weergegeven. Wat opvalt is dat relatief veel inwoners van Zuidwest Drenthe tevreden zijn over de kwantiteit van het aanbod. In totaal vindt slechts 13% het aanbod onvoldoende. In de regio Midden Drenthe is dit meer dan het dubbele (28%).

De twee doelgroepen binnen dit onderzoek (groep ouderen en lage inkomens) wijken in hun oordeel niet af van het totale Drents beeld.

Behoeften

Respondenten hebben de mogelijkheid gekregen om aan te geven van welk soort voorstellingen zij vinden dat er onvoldoende in Drenthe zijn.

In de volgende tabel is dit weergegeven.

Tabel 3.4 Onvoldoende aanbod voorstellingen

Soort voorstelling	percentage Drenten
musical	10%
concert pop-/wereldmuziek	10%
film in bioscoop of filmhuis	6%
cabaret of kleinkunst	5%
toneelvoorstelling	4%
jazz-/bluesconcert	3%
concert klassieke muziek	3%
overige voorstellingen	2% of minder

Eén op de tien Drenten wil in de provincie graag meer aanbod van musicals en pop-/wereldmuziekconcerten. Zes procent ziet graag meer aanbod van films en 5% wil graag meer cabaret of kleinkunst. Minder dan 5% van de Drenten vindt het aanbod van de overige typen culturele voorstellingen onvoldoende.

3.3 Conclusie

In dit hoofdstuk kwamen drie van de vier vraagstellingen aan bod. Het gaat om de passieve participatie (vraagstelling A), behoeften (vraagstelling B) en doelgroepen (vraagstelling D). Centraal stonden 14 verschillende vormen van culturele voorstellingen.

passieve participatie (vraagstelling A)

Meer dan driekwart van de Drenten (77%) heeft de afgelopen 12 maanden een culturele voorstelling bezocht (23% bezocht er geen). De Drentse cijfers voor bezoekfrequentie komen sterk overeen met dezelfde kengetallen van een andere plattelandsprovincie, namelijk Zeeland.

doelgroep (vraagstelling D)

Wat opvalt binnen Drenthe is het grote aantal ouderen dat geen enkele voorstelling op het gebied van kunst of cultuur heeft bezocht (43%). Voor iets minder dan de helft van de groep ouderen is dit een gedwongen keuze omwille van de gezondheid/financiën/bereikbaarheid. In absolute termen gaat het om 15.000 tot 20.000 ouderen die zich hierdoor van een culturele voorstelling laten weerhouden.

behoeften (vraagstelling B)

Is er behoefte aan meer aanbod van culturele voorstellingen? Meer dan de helft van de Drenten (58%) is tevreden over het aanbod in Drenthe. 23 Procent is ontevreden over het aanbod in Drenthe of de eigen buurt. Met name in Zuidwest Drenthe is een klein deel van de inwoners ontevreden over het aanbod in Drenthe of de eigen buurt (13%). Aan welk type voorstelling is met name behoefte? Bovenaan de behoeftenlijst staan 'musicals' en 'pop-/wereldmuziekconcerten'. Tien procent van de Drenten wil dit soort voorstellingen graag meer kunnen bezoeken.

4. Instellingen

Binnen de vragenlijst van het Richtlijn Cultuurparticipatie Onderzoek (RCO) worden vier instellingen en plekken onderscheiden waaraan inwoners een bezoek kunnen brengen, namelijk:

- museum (zowel bezoeken aan vaste collecties als aan speciale tentoonstellingen).
- galerie, atelier (een plaats waar men kunstvoorwerpen kan bekijken en kopen).
- archief (bijvoorbeeld voor stamboomonderzoek of streekgeschiedenis)
- bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen (zoals kastelen, kerken, monumenten, bezienswaardige gebouwen of stadsdelen).

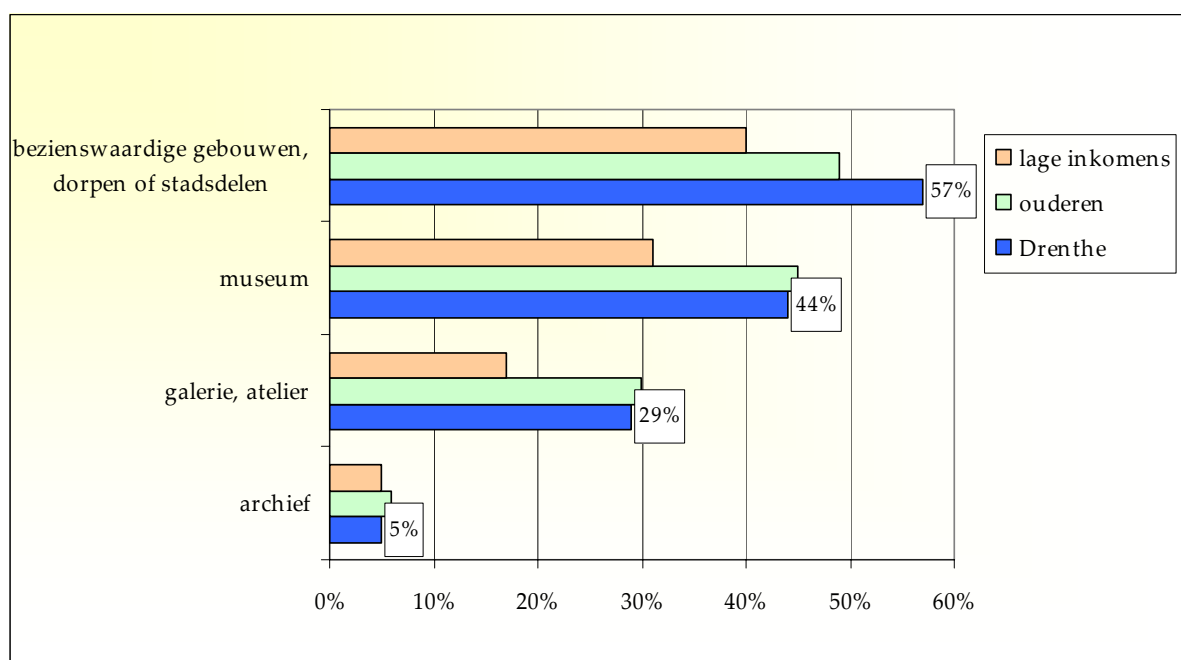
In dit hoofdstuk staat het bezoek aan één van deze vier culturele instellingen of plekken centraal. Hoofdstuk 4 heeft dezelfde opbouw als hoofdstuk 3. Eerst wordt de passieve participatie in beeld gebracht, daarna wordt ingegaan op extra behoeften aan culturele aanbod.

4.1 Bezoek aan culturele instellingen of plekken

In figuur 3.2 is op dezelfde wijze als eerder in deze rapportage weergegeven hoeveel Drenten de afgelopen 12 maanden een bezoek hebben gebracht aan een culturele instelling of plek.

In de blauwe balkjes is het totaalcijfer voor Drenthe weergegeven. De twee balkjes hierboven geven de bezoekcijfers van de twee doelgroepen van dit onderzoek weer.

Figuur 4.1 Bezoekers culturele voorstellingen

Bezienswaardige gebouwen, dorpen en stadsdelen worden als culturele instelling/plek het meest door 'de Drent' bezocht. 57 Procent van de Drenten heeft hier de afgelopen 12 maanden minimaal één keer (voor het plezier) een bezoek aan gebracht. Minder dan de helft van de Drenten heeft het afgelopen jaar een museum bezocht. Galerieën, ateliers zijn door drie van iedere tien Drenten bezocht, archieven door één op twintig.

Hoe is het elders?

De verschillen in bezoekpercentages tussen inwoners van de provincie Zeeland en Drenthe zijn te verwaarlozen. Het enige kleine verschil is het bezoek aan archieven. Dit is in Drenthe 5% en in Zeeland 8%.

Doelgroepen binnen het onderzoek

De bezoekpercentages van de groep ouderen verschilt relatief weinig van het gemiddelde Drentse beeld. Dit geldt niet voor de groep lage inkomens. Zij bezoeken beduidend minder vaak een culturele instelling/plek. Uit nadere analyses blijkt dat net als eerder in hoofdstuk 3 het verschil in bezoekfrequentie tussen de inkomensgroepen vrijwel geheel verdwijnt wanneer rekening wordt gehouden met de opleiding van de Drenten. Omgekeerd is dit niet het geval. Niet het inkomen maar de opleiding van de respondent is daarmee grotendeels bepalend voor de verschillen in cultureel bezoek. Verder op in dit hoofdstuk worden de redenen van het relatief lage bezoek van deze doelgroep nader belicht.

De Drentse regio's onderling

Net als in hoofdstuk 3 is ook het bezoek van Noord en Midden Drenten aan culturele instellingen of plekken hoger dan van Zuid Drenten. In het midden en noorden van Drenthe heeft 76% en 72% van de inwoners de afgelopen 12 maanden een bezoek gebracht aan één van de 4 soorten culturele instellingen/plekken. Bij Drenten uit het zuidoosten en zuidwesten was dit in 65 en 60% het geval. Ook wanneer rekening wordt gehouden met het opleidingsniveau blijven de verschillen (alhoewel minder groot) bestaan.

Niet-bezoek

Net als in het vorige hoofdstuk is gedaan, wordt in deze paragraaf geanalyseerd hoe groot de groep Drenten is die geen enkele van de vier soorten instellingen/plekken heeft bezocht. In de volgende tabel is dit weergegeven.

Tabel 4.1 Aandeel niet-bezoekers culturele instellingen/plekken

doelgroep	% niet-bezoekers culturele instelling/plek
groep ouderen	38%
groep lage inkomens	48%
Drenthe totaal	33%

Eerder in dit hoofdstuk is al aangegeven dat de groep Drenten met lage inkomens minder vaak culturele instellingen/plekken bezoekt dan de gemiddelde Drent. Van alle Drenten heeft één op de drie de afgelopen 12 maanden geen enkele culturele instelling/plek op het gebied van kunst of cultuur bezocht. Van de groep lage inkomens is dit bijna één op twee. Spelen de kosten bij deze groep een rol? Wanneer rekening wordt gehouden met de opleiding van de niet-bezoekers blijken de verschillen in niet-bezoek aanzienlijk kleiner te worden. Dit zou kunnen betekenen dat de kosten van een cultureel bezoek een minder belangrijk argument zijn. Een uiteenzetting van de redenen van het niet-bezoeken van culturele instellingen/plekken vindt u in de volgende tabel.

Tabel 4.2 **Belangrijkste reden van niet-bezoeken culturele instelling/plek**

reden	Drenthe totaal			groep ouderen			groep lage inkomens
	in %	Absoluut		in %	absoluut		
<i>geen interesse</i>	58%	75.000 -	84.000	40%	10.000 -	12.000	48%
<i>geen tijd/te druk</i>	18%	23.000 -	26.000	2%	500 -	1000	8%
<i>gezondheid/ handicap</i>	8%	10.000 -	12.000	33%	8500 -	10.500	25%
<i>te hoge kosten/ te duur</i>	5%	6000 -	7500	6%	1250 -	2500	13%
<i>is niet in de buurt/te ver weg</i>	4%	5.000 -	6000	6%	1250 -	2500	3%
<i>anders</i>	7%	9.000 -	10.000	13%	3000 -	4500	3%
<i>totaal</i>	(33%)	130.000 -	145.000	(38%)	27.500 -	31.000	(48%)
	100%			100%			100%

De belangrijkste reden voor het niet-bezoeken van culturele instellingen/plekken is desinteresse. Meer dan de helft van de niet-bezoekers (58%) voert deze reden aan. Nog eens 18% heeft het te druk met andere zaken.

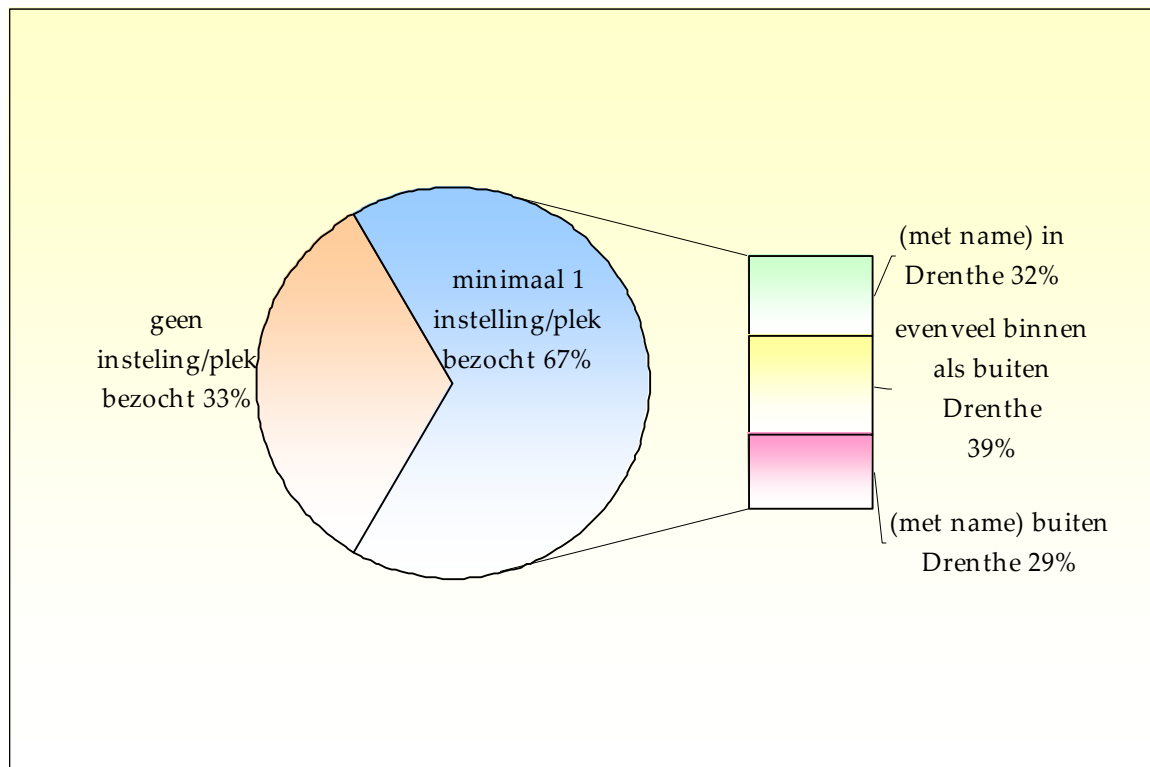
Ook bij deze tabel valt een tweedeling te maken in de redenen die worden aangevoerd om geen culturele instelling te bezoeken. Ruim driekwart zou in principe wel kunnen maar wil niet. Terwijl in ieder geval 17% wel wil maar om diverse redenen (gezondheid: 8%, te ver weg 4%, te duur 5%) niet kan.

Het meest opvallend is het deel van de groep ouderen en de 'groep lage inkomens' die als belangrijkste reden van het niet-bezoeken een lichamelijke beperking noemt. Van iedere drie ouderen die cultureel 'passief' is geweest, geeft één oudere de gezondheid/handicap als belangrijkste belemmering. In absolute aantallen gaat het om 8500 tot 10.500 oudere Drenten. Ook voor de groep lage inkomens is deze reden belangrijk: één op de vier cultureel passieven wijt het niet-bezoek aan een lichamelijke beperking.

Plaats van bezoek

Een extra vraag die de Drenten is gesteld, luidt: "Waar vonden uw bezoeken aan deze voorstellingen plaats?" In figuur 4.2 is voor de duidelijkheid nog eens grafisch weergegeven dat 33 procent van de Drenten de afgelopen 12 maanden geen enkele culturele instelling/plek heeft bezocht. 67 Procent bezocht minimaal één instelling/plek. In het rechtergedeelte van de figuur is weergegeven welk deel van de groep bezoekers de voorstellingen met name binnen Drenthe bezocht en welk deel daarbuiten.

Figuur 4.2 Plaats van bezoek culturele instelling, culturele plek

Ongeveer de helft van de bezoeken aan culturele instellingen of plekken wordt binnen Drenthe afgelegd. Het is niet zo dat het ene type culturele instelling/plek veelal binnen de provinciegrenzen wordt bezocht terwijl andere instellingen juist veel buiten Drenthe worden bezocht. Wel blijkt uit de analyse dat er een verband is tussen het aantal bezoeken dat mensen afleggen in relatie tot de provincie waarin dit meestal plaats vindt. Drenten die één of twee culturele instellingen bezoeken houden het in het algemeen dicht bij huis, terwijl de actieveren (vier of vijf bezoeken) het bezoek met name ook buiten Drenthe zoeken. Dit lijkt op zich logisch omdat de kans groot is dat de zeer actieve bezoekers van culturele instellingen het aanbod in Drenthe inmiddels wel kennen.

Bij het analyseren van de woonregio van de cultureel bezoekers is er geen verschil waar te nemen tussen de mate waarin ze binnen of buiten Drenthe instellingen bezoeken.

4.2 (On)voldoende aanbod culturele instellingen/plekken

Dit hoofdstuk ging tot nu toe in op de passieve vorm van participatie. Paragraaf 4.2 kijkt (net als paragraaf 3.2) meer naar het behoeftenvraagstuk (vraagstelling C).

De respondenten is gevraagd naar hun mening over de grootte van het aanbod. Ook dit keer gaat het weer om de eerder genoemde vier verschillende soorten culturele instellingen en plekken.

Tabel 4.3 Voldoende aanbod van instellingen/plekken in Drenthe?

mening	regio -->	percentage Drenten per regio				Drenthe totaal
		Midden	ZuidOost	ZuidWest	Noord	
<i>Voldoende aanbod in Drenthe</i>		69%	54%	63%	63%	61%
<i>Voldoende aanbod in Drenthe maar niet bij mij in de buurt</i>		9%	12%	11%	7%	10%
<i>Onvoldoende aanbod in Drenthe</i>		5%	9%	6%	7%	7%
<i>Geen mening</i>		18%	25%	21%	23%	22%
	<i>totaal</i>	100%	100%	100%	100%	100%

De grote meerderheid is tevreden over het aanbod van culturele instellingen en plekken in Drenthe. Tien procent van de Drenten vindt het aanbod in Drenthe onvoldoende terwijl 7% het in Drenthe wel voldoende vindt maar niet in zijn of haar eigen buurt.

De verschillen in mening tussen bewoners van verschillende Drentse regio's zijn relatief klein. In Zuidoost Drenthe (gevolgd door Zuidwest) is men het minst tevreden over het aanbod. Opgeteld vindt 21% het aanbod (in de eigen omgeving) onvoldoende. In Noord en Midden Drenthe is dit aandeel 14%.

Ook analyses waarin andere achtergrondkenmerken worden meegenomen (leeftijd, inkomen, opleiding) tonen geen opvallende uitkomsten.

Behoeften

Respondenten hebben de mogelijkheid gekregen om aan te geven van welk soort culturele instellingen en plekken zij vinden dat er onvoldoende in Drenthe zijn.

In de volgende tabel is dit weergegeven.

Tabel 4.4 Onvoldoende aanbod culturele instellingen of plekken

Soort culturele instelling/plek	percentage Drenten
bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen	9%
museum	8%
galerie, atelier	4%
archief	2%

In de tabel is af te lezen dat een relatief klein deel van de Drenten (9%) zou willen dat er in Drenthe meer aanbod van bezienswaardige gebouwen en dergelijk zouden zijn. Acht procent wil graag meer musea. Een ruimer aanbod van galerieën en ateliers wordt door 4% gewenst, terwijl zo'n 2% graag meer Drentse archieven zou zien.

4.3 Conclusie

Hoofdstuk 4 heeft dezelfde opbouw als hoofdstuk 3. Ook in dit hoofdstuk komen drie van de vier vraagstellingen aan bod (vraagstelling A, B en D).

Het grote verschil tussen hoofdstuk 3 en 4 is het soort kunst en cultuur dat centraal staat. Hoofdstuk 3 gaat in op culturele voorstellingen. Hoofdstuk 4 op culturele instellingen en culturele plekken.

passieve participatie (vraagstelling A)

Tweederde deel van de Drenten heeft het afgelopen jaar een culturele instelling of culturele plek bezocht. De verschillen in bezoekcijfers tussen de twee provincies Zeeland en Drenthe zijn te verwaarlozen.

In het noorden en midden van Drenthe is de participatie hoger dan in de zuidelijke delen van de provincie.

doelgroep (vraagstelling D)

De doelgroep Drenten met een laag inkomen bezoekt beduidend minder vaak een culturele instelling/plek. Verschillen blijken echter niet aan een lager inkomen maar aan een lagere opleiding toe te schrijven.

Een derde van de ouderen die geen culturele instellingen of culturele plek heeft bezocht, wijt dit aan zijn of haar gezondheid/handicap. Het gaat hiermee om circa 8500-10.500 ouderen.

behoeften (vraagstelling B)

De grote meerderheid van de Drenten is tevreden over het aanbod van culturele instellingen en plekken binnen Drenthe. Zo'n 14% van de Drenten vindt het aanbod in Drenthe of in de eigen buurt onvoldoende. In de zuidelijke regio's van Drenthe is men het minst tevreden over het aanbod. Wat mist men dan in Drenthe? Van bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen had 9% van de Drenten graag meer gezien. Acht procent heeft behoefte aan meer musea.

5. Culturele uitleenvoorzieningen

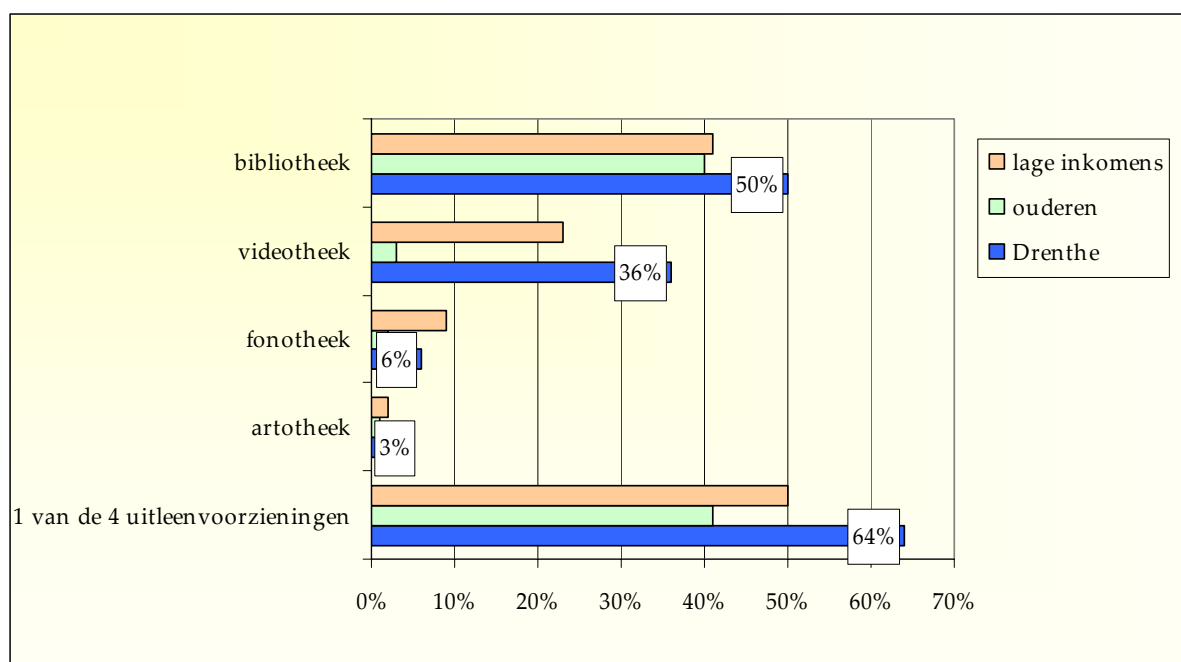
In de vorige twee hoofdstukken stond met name de passieve kant van kunst- en cultuurparticipatie centraal. In dit hoofdstuk wordt de stap gezet naar een meer actieve vorm van culturele participatie. Ging het in hoofdstuk 3 en 4 nog over het (passief) bezoeken van iets cultureels, nu wordt ingegaan op het gebruik maken van laagdrempelige culturele (uitleen) voorzieningen. Dit is een actievere vorm van participatie. Onder deze definitie vallen vier uitleenvoorzieningen, namelijk:

- bibliotheek (behalve een school- of universiteitsbibliotheek);
- fonothek (muziekuitleen);
- artotheek (kunstuitleen);
- videotheek.

5.1 Gebruik culturele uitleenvoorzieningen

Per uitleenvoorziening is in de volgende figuur het aandeel gebruikers per type voorziening weergegeven. Wederom zijn de cijfers van de twee doelgroepen binnen dit onderzoek in de balkjes boven het Drents gemiddelde geplaatst.

Figuur 5.1 Gebruikers culturele uitleenvoorziening

Uit figuur 5.1 blijkt dat in de afgelopen 12 maanden door de helft van de Drenten gebruik is gemaakt van de bibliotheek. Dit wil uiteraard niet zeggen dat zij ook allemaal lid zijn van de bibliotheek. Van de videotheek maakte 36% gebruik. Een veel kleiner aandeel Drenten heeft iets geleend bij de fonothek (6%) of artothek (3%).

In totaal heeft 64% van de Drenten gebruik gemaakt van één van de 4 laagdrempelige vormen van uitleenvoorzieningen.

Doelgroepen binnen het onderzoek

Ouderen bezoeken alle vier voorzieningen minder frequent dan de overige Drenten. Met name de videotheek wordt zelden door ouderen van binnen gezien. In totaal heeft 40% van de ouderen gebruik gemaakt van één van de vier '-theken'. Van de groep lage inkomens is dit, gelijk aan het Drentse beeld, 50%.

Ook bij deze culturele voorzieningen valt bij nadere analyse op dat het opleidingsniveau de meest bepalende factor is voor participatie. Zo bezocht van de laag opgeleiden slechts 34% een bibliotheek en werd in totaal door 41% iets geleend bij één van de vier voorzieningen. Overigens blijven de verschillen tussen de leeftijdscategorieën, ongeacht het opleidingsniveau wel bestaan.

Hoe is het elders?

Ook in een andere plattelandspovincie (Zeeland) is het gebruik van culturele uitleenvoorzieningen in kaart gebracht. Het enige verschil tussen de twee provincies betreft het aandeel inwoners dat gebruik maakt van de videotheek. In Zeeland was dit 31%, in Drenthe 36%. De percentages voor het bibliotheekgebruik, de kunstuitleen en de muziekuitleen komen met elkaar overeen.

De Drentse regio's onderling

In de regio midden Drenthe wordt het meest geleend. Bijna 70% leende het afgelopen jaar wel iets van een uitleenvoorziening. In het noorden van Drenthe was dit percentage het laagst: 54%. De zuidelijke regio's scoren er tussen in. Speelt het aanbod hierin een rol? In de volgende alinea wordt hierop ingegaan.

Reden niet-gebruik bibliotheek

Een uiteenzetting van de redenen van het niet-bezoeken van de bibliotheek vindt u in de volgende tabel.

Tabel 5.1 Belangrijkste reden van niet-gebruik bibliotheek

Reden	Drenthe totaal		groep ouderen			groep lage inkomens
	in %	absoluut	in %	absoluut		
<i>geen interesse</i>	42%	82.000 - 91.000	44%	19.500 - 21.500	43%	
<i>is niet in de buurt/te ver weg</i>	3%	5000 - 6000	3%	1000 - 2000	4%	
<i>geen tijd/te druk</i>	24%	46.500 - 51.500	10%	4000 - 5000	9%	
<i>te hoge kosten/te duur</i>	3%	5000 - 6000	3%	1000 - 2000	11%	
<i>gezondheid/handicap</i>	3%	5000 - 6000	10%	4000 - 5000	13%	
<i>Anders</i>	25%	49.000 - 54.000	29%	12.500 - 14.500	20%	
<i>Totaal</i>	(50%)	195.000 - 215.000	(60%)	44.000 - 49.000	(59%)	
	100%		100%		100%	

In hoofdstuk 3 en 4 zagen we dat desinteresse verreweg de belangrijkste reden was om een culturele voorziening niet te gebruiken. Ook bij het niet-gebruik van de bibliotheek is dit de belangrijkste reden. In de tabel is te zien dat 42% van de niet-leners dit argument noemt. Een andere reden die vaak wordt genoemd is het ontbreken van tijd. Opvallend is verder dat het antwoord ‘anders’ door een kwart van de niet-gebruikers wordt aangekruist.

Als we kijken naar het absolute aantal Drenten dat belemmerd wordt in de mogelijkheid tot het gebruik van de bibliotheek (geen ‘bieb’ in de buurt, te hoge kosten, handicap/gezondheidsklachten) komen we tot een totaal van 15.000-18.000 Drenten. Zij *willen* in principe wel maar *kunnen* dus niet.

Bij de groep ouderen zien we een beeld dat redelijk overeenkomt met de cijfers van alle Drenten. Er zijn twee grote, voor de hand liggende verschillen: de reden ‘geen tijd/te druk’ wordt minder vaak genoemd terwijl het antwoord ‘gezondheid/handicap’ juist vaker is gegeven.

Van de groep Drenten met lage inkomens verschillen drie cijfers ten opzichte van het Drentse beeld. ‘Te weinig tijd/te druk’ wordt minder vaak genoemd. Gezondheidsklachten (13%) en te hoge kosten (11%) worden daarentegen juist vaker als oorzaak voor het niet-gebruiken van de ‘bieb’ gegeven.

5.2 (On)voldoende aanbod culturele uitleenvoorzieningen

In paragraaf 5.2 wordt net als in de paragrafen 3.2 en 4.2 gekeken naar de grootte van het aanbod: “Is het aanbod van uitleenvoorzieningen voldoende?” In tegenstelling tot in de zojuist genoemde paragrafen wordt nu niet gevraagd naar het aanbod in heel Drenthe maar alleen naar het aanbod in hun eigen omgeving. Het is per slot van rekening voor iemand in Coevorden niet belangrijk of er voldoende aanbod van bibliotheken en videotheken in Assen is. In de onderstaande tabel is per regio de tevredenheid over de grootte van het aanbod weergegeven.

Tabel 5.2 Voldoende aanbod van uitleenvoorzieningen in eigen omgeving?

regio -->	percentage Drenten per regio				
	Midden	Zuidoost	Zuidwest	Noord	Drenthe totaal
<i>Voldoende aanbod in omgeving</i>	75%	73%	76%	76%	75%
<i>Onvoldoende aanbod in omgeving</i>	7%	8%	6%	2%	6%
<i>Geen mening</i>	18%	19%	18%	22%	19%
<i>totaal</i>	100%	100%	100%	100%	100%

De verschillen tussen de vier Drentse regio's in tevredenheid over de grootte van het aanbod van culturele uitleenvoorzieningen zijn klein. Driekwart is tevreden. Slechts 6% vindt het aanbod onvoldoende, 19% heeft geen mening. Ook bij analyse van andere achtergrondvariabelen tussen diverse groepen Drenten is geen verschil in tevredenheid waar te nemen. Omdat de vragen over de waardering van het aanbod zijn toegevoegd aan de vragenlijst in Drenthe is een vergelijking met andere provincies niet mogelijk.

Behoeften

Respondenten hebben de mogelijkheid gekregen om aan te geven van welke uitleenvoorzieningen zij vinden dat er onvoldoende in Drenthe zijn.

In de volgende tabel is dit weergegeven.

Tabel 5.3 Onvoldoende aanbod uitleenvoorzieningen

Soort uitleenvoorziening	percentage Drenten
bibliotheek	2%
fonotheek	3%
artotheek	2%
videotheek	2%

Uit de tabel is af te lezen dat een opvallend klein deel van de Drenten het aanbod van uitleenvoorzieningen onvoldoende vindt. Zo vindt slechts 2% het aanbod van bibliotheken onder de maat.

5.3 Conclusie

Centraal in dit hoofdstuk stonden vier verschillende vormen van culturele uitleenvoorzieningen waaronder de bibliotheek.

actieve participatie (vraagstelling C)

In totaal leende 64% van de Drenten iets bij één van de 4 culturele uitleenvoorzieningen. Van de bibliotheek maakte de helft van Drenten gebruik. In de vergelijkbare provincie Zeeland is het percentage bibliotheekgebruikers even hoog.

Van de mensen die in Drenthe geen gebruik maakten van de bibliotheek gaf in totaal minder dan 10% een reden op die te maken had met 1. kosten, 2. een slechte gezondheid of handicap of 3. slechte bereikbaarheid van de bibliotheek.

doelgroep (vraagstelling D)

Ouderen bezoeken alle 4 uitleenvoorzieningen minder vaak dan hun jongere provinciegenoten. Voor het grootste deel van de ouderen is dit overigens een bewuste keuze. Het minder frequente gebruik van de groep Drenten met lage inkomens is -net als in voorgaande hoofdstukken beschreven- grotendeels te herleiden naar het opleidingsniveau van deze groep.

behoeften (vraagstelling B)

Is er behoefte aan meer aanbod in de eigen buurt van culturele uitleenvoorzieningen? In totaal slechts 6% van de Drenten vindt het aanbod van één van de vier soorten uitleenvoorzieningen te beperkt van omvang. De verschillen in behoefte tussen de Drentse regio's zijn minimaal.

6. Kunstzinnige en culturele activiteiten

De meeste aandacht in hoofdstuk 3, 4 en 5 ging uit naar passieve kunst- en cultuurparticipatie. In hoofdstuk 6 komt daar verandering in. De nadruk ligt in dit hoofdstuk op het actief participeren in kunst en cultuur (vraagstelling A). Niet het bezoeken van een toneelvoorstelling maar het zelf maken van toneel staat centraal.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar het participeren in georganiseerd dan wel ongeorganiseerd verband.

6.1 Actieve participatie

In totaal zijn 11 verschillende typen activiteiten van elkaar onderscheiden.

In tabel 6.1 worden ze onder elkaar gezet. De bovenste activiteit wordt het vaakst gedaan. In de tabel is verder onderscheid gemaakt naar het aantal keer dat de afgelopen 12 maanden aan een activiteit is gedaan. Op deze manier is verschil aan te brengen tussen personen die een activiteit als 'incident' hebben gedaan dan wel op meer regelmatige basis aan een activiteit deelnemen.

Tabel 6.1 Frequentie van actieve participatie, per activiteit

Activiteit	niet / 0 keer	1 à 2 keer gedaan	3 keer of vaker
tekenen, schilderen, grafisch werk	83%	7%	10%
Zingen	85%	3%	12%
muziekinstrument bespelen	86%	3%	11%
fotografie/film/video (geen vakantie- of familiekiekjes/ familie filmpjes)	86%	4%	10%
beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken	92%	4%	4%
werken met textiel, wandkleden maken, weven	92%	2%	6%
verhalen/gedichten schrijven	92%	3%	5%
websites ontwerpen	93%	3%	4%
muziek maken op de computer	94%	2%	4%
toneel, mime	95%	2%	3%
(jazz)ballet, (volks)dans	95%	1%	5%

Tabel 6.1 laat zien dat van de kunstzinnige activiteiten; tekenen, schilderen en ander grafisch werk het populairst is om te doen. Van de Drenten heeft 17% het afgelopen jaar wel eens een kwast of ander grafisch hulpmiddel in de hand genomen. Tien procent deed dit minimaal drie keer. Zeven procent liet zich slechts één of twee keer door zijn/haar schilder- of tekeninspiratie leiden. Zingen, het bespelen van een muziekinstrument en het 'hobbyen' met camera's beoefenden per activiteit zo'n 15% van de Drenten. Ruim één op de tien Drenten deed dit de afgelopen maanden minimaal 3 keer. Overige activiteiten zijn door minder dan 10% van de Drenten beoefend.

Hoe is het elders

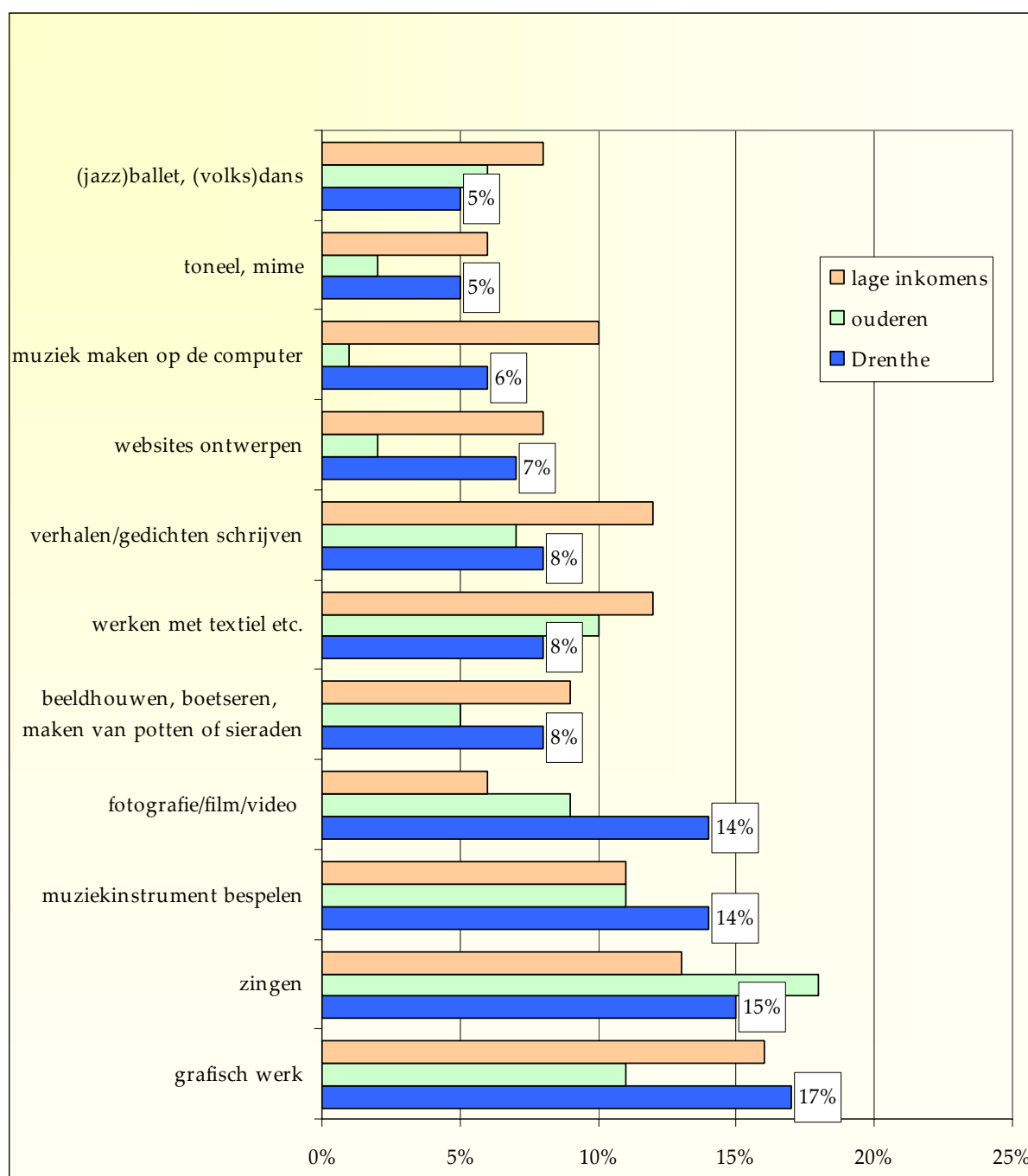
In vergelijking tot de provincie Zeeland valt op dat Drenten in het algemeen actiever zijn dan Zeeuwen. Aan 10 van de 11 activiteiten doen relatief gezien meer Drenten dan Zeeuwen

mee. De verschillen zijn niet groot maar wel degelijk aanwezig. De grootste verschillen zijn te noteren bij het schilderen (10% versus 17%) en fotografie/film/video (14% versus 7%). De enige activiteit waaraan relatief gezien niet significant meer Drenten dan Zeeuwen doen betreft zingen. Het aandeel actieve zangers wijkt in beide provincies niet van elkaar af.

Doelgroepen binnen het onderzoek?

In figuur 6.1 wordt net als in eerdere hoofdstukken per type activiteit het percentage actieve beoefenaars weergegeven. Per activiteit worden drie balkjes gepresenteerd. De onderste van de drie is die van geheel Drenthe. De bovenste twee balkjes zijn van de twee doelgroepen binnen dit onderzoek.

Figuur 6.1 Actieve participatie

Ouderen zijn op 6 van de 11 activiteiten significant minder actief dan hun jongere provinciegenoten. Twee van deze zes hebben te maken met computers/internet. De overige vier activiteiten zijn grafische hobby's, fotografie/film/video/, beeldhouwen ed, toneel en mime. (Volks)dansen en zingen zijn hobby's die ouderen daarentegen juist vaker dan gemiddeld beoefenen.

Bij de groep Drenten met lage inkomens is een opvallend ander beeld te zien. Slechts één van de 11 activiteiten beoefent deze groep significant minder frequent dan overige Drenten. Het

gaat om fotografie/film/video. Een aantal andere hobby's doen zij juist vaker (verhalen/gedichten schrijven, werken met textiel).

actieve versus de inactieve groepen

Uit de tabel is niet af te leiden of het bij de activiteiten telkens om dezelfde danwel andere Drenten gaat. In het éne uiterste geval neemt 15% van de Drenten deel aan heel veel verschillende activiteiten, de rest aan geen enkele activiteit. In het andere uiterste doet iedere Drent aan één activiteit mee. Uit de analyse blijkt een middenweg: iets meer dan de helft van de Drenten (53%) heeft het afgelopen jaar minimaal één keer zelf actief aan kunst of cultuur gedaan. In de onderstaande tabel is van een aantal categorieën inwoners het percentage actievelingen vermeld.

Tabel 6.2 Aandeel actieve kunst/cultuurparticipanten naar doelgroep

	minimaal 1 actieve deelname	geen enkele actieve participatie
Groep ouderen	49%	51%
Groep lage inkomens	53%	47%
Groep lage opleiding	41%	59%
Drenthe totaal	53%	47%

Uit tabel 6.2 valt af te lezen dat de groep ouderen en de groep lage inkomens rond het Drents gemiddelde cijfer scoren. Van de groep Drenten met een lage opleiding heeft een groter aandeel niet aan kunst/cultuur gedaan. Verschillen in deelname aan kunstzinnige activiteiten zijn in de meeste gevallen te herleiden naar het achtergrondkenmerk opleiding.

6.2 Georganiseerd en ongeorganiseerd

Uit de vorige paragraaf kwam naar voren dat 53% van de Drenten het afgelopen jaar minimaal één keer actief aan kunst/cultuur heeft gedaan. Hen is gevraagd of zij voor het uitoefenen van hun activiteiten lid zijn van een vereniging, club, gezelschap of ingeschreven staan bij een instelling (bijv. muziekschool, creativiteitscentrum).

In tabel 6.3 is het percentage 'georganiseerden' weergegeven. Voor de duidelijkheid zijn twee kolommen met percentages gegeven. In kolom twee staan de percentages vermeld van de groep Drenten die het afgelopen jaar kunstzinnig of cultureel actief zijn geweest (53%, zie vorige paragraaf). In de meest rechtse kolom staat het percentage georganiseerde actieve kunstzinnigen van heel Drenthe.

Tabel 6.3 Aandeel georganiseerde kunst- en cultuurparticipanten

georganiseerd of ongeorganiseerd?	percentage van de actieve deelnemers	percentage van alle Drenten
georganiseerd: kunstzinnige instelling	8%	5%
georganiseerd: vereniging, club, gezelschap	29%	17%
ongeorganiseerd	65%	33%
geen kunstzinnige activiteit beoefend	nvt	47%

Uit tabel 6.3 blijkt dat 5% van alle Drenten het afgelopen jaar stond ingeschreven bij een kunstzinnige instelling. 17 Procent is lid van een kunstzinnige/culturele club. Twee procent van de Drenten staat bij een instelling ingeschreven én is lid van een vereniging of club. Eén op de drie Drenten (33%) is wel actief maar is nergens op cultureel/kunstzinnig gebied bij aangesloten.

Van de groep Drenten die het afgelopen jaar zelf kunstzinnige activiteiten hebben gedaan, deed 8% dit via een kunstzinnige instelling en 29% via een vereniging, club of gezelschap. Tweederde deel (65%) voerde zijn/haar kunstzinnige activiteiten op eigen houtje uit. Bij analyse van achtergrondkenmerken is de hoge organisatiegraad van de groep ouderen het enige dat opvalt. Ongeveer de helft van deze groep actieven doet aan kunst/cultuur in georganiseerd verband.

6.3 Conclusie

In hoofdstuk 6 staat een groot aantal kunstzinnig en culturele activiteiten centraal (actieve participatie).

actieve participatie (vraagstelling C)

Ruim de helft van de Drenten heeft het afgelopen jaar actieve vormen van kunstzinnige/culturele activiteiten beoefend. Drenten zijn het algemeen actiever in het zelf beoefenen van kunst of cultuur dan Zeeuwen.

doelgroep (vraagstelling D)

Ouderen zijn in het algemeen minder actief in het zelf beoefenen van kunstzinnige activiteiten dan hun jongere provinciegenoten. Wel beoefenen ze beduidend vaker een kunstzinnig hobby uit in georganiseerd verband. De andere doelgroep van dit onderzoek (groep lage inkomens) wijkt in haar participatiegraad weinig af van het gemiddelde Drentse beeld.

7. Drentse festivals en musea

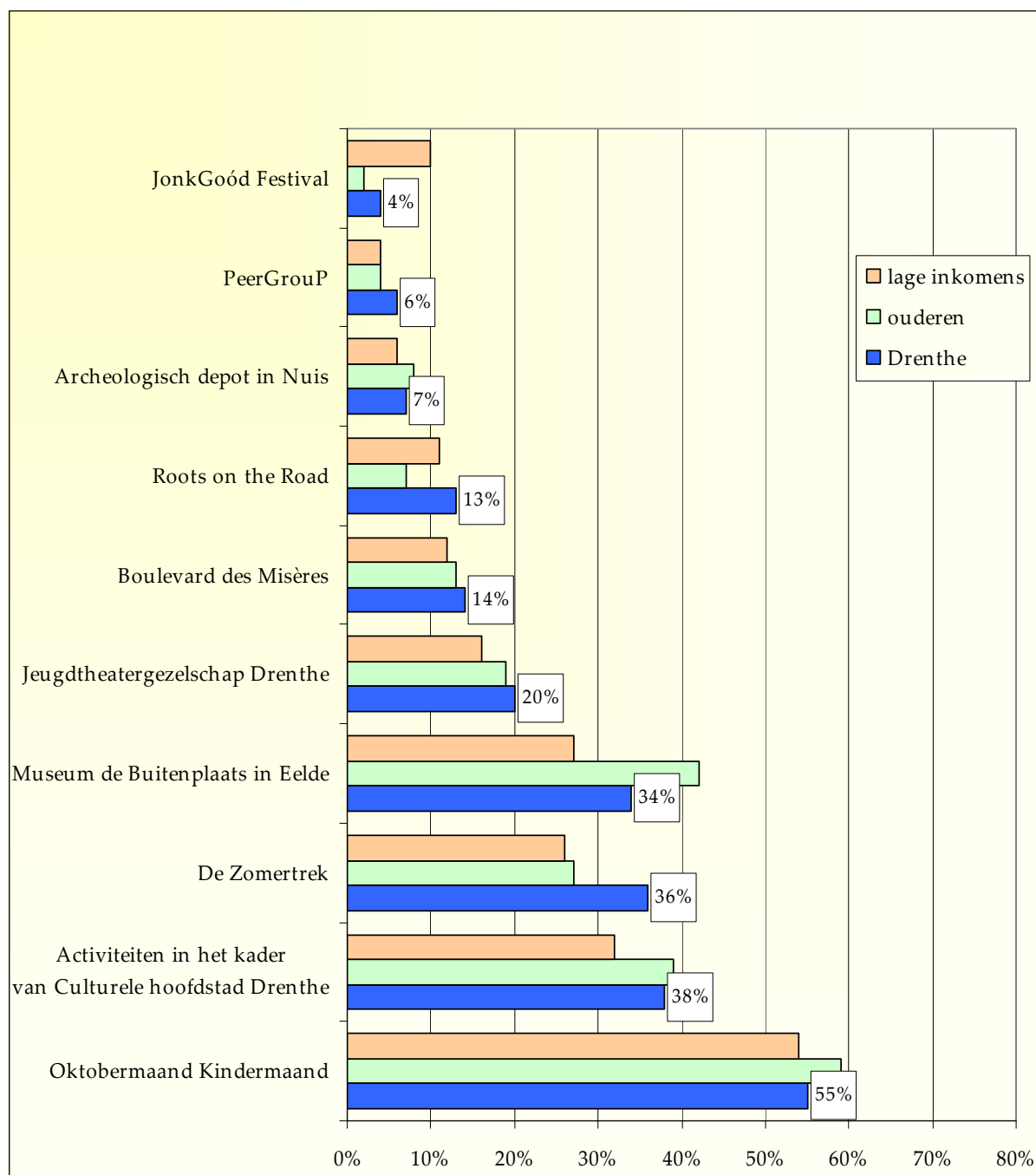
Hoofdstuk 7 gaat in op Drents-specifieke festivals en musea.

In samenspraak met de afdeling Cultuur en Welzijn van de provincie Drenthe is van tien Drentse voorzieningen de (naams)bekendheid gemeten. Bekendheid met culturele festivals/musea is een indicator voor culturele participatie. Het Drents Panel is daarnaast gevraagd hoeveel Drentse festivals/musea zijn bezocht en welke dit waren. De actieve participatie binnen Drenthe wordt hiermee in beeld gebracht. Paragraaf 7.1 gaat in op de (passieve) naamsbekendheid, in paragraaf 7.2 wordt het actieve bezoek belicht.

7.1 Naamsbekendheid Drentse festivals en musea

In de volgende figuur is per festival/musea de naamsbekendheid grafisch weergegeven. Festivals/musea onder in de figuur zijn het bekendst, bovenin het minst bekend.

Figuur 7.1 Bekendheid Drentse festivals en musea

Figuur 7.1 laat zien dat van de tien verschillende voorzieningen ‘Oktobermaand Kindermaand’ binnen Drenthe verreweg het bekendst is. Meer dan de helft van hen (55%) heeft wel eens gehoord van deze slogan. Ook de term Culturele hoofdstad Drenthe is bij een relatief grote groep Drenten bekend. 38 Procent kent de term. Twee andere hooggenoteerden zijn De Zomertrek (bij 36% bekend) en Museum de Buitenplaats in Eelde (34%). Een kanttekening bij deze cijfers is op de plaats. Op het moment dat het veldwerk van dit onderzoek speelde werd in de media volop aandacht besteed aan een paar festivals. Eén

daarvan was Oktobermaand Kindermaand. Het is aannemelijk dat wanneer het onderzoek een half jaar eerder/later zou worden uitgevoerd bij een aantal respondenten de term ‘Oktobermaand Kindermaand’ niet meer vers in het geheugen ligt. Het verdient dan ook aanbeveling om de herhaling van dit onderzoek in dezelfde periode van een jaar te plannen.

Doelgroepen van het onderzoek

In figuur 7.1 is te zien dat ouderen (dit is telkens het middelste van de drie balkjes) wanneer het aankomt op kennis van Drentse festivals/musea in het algemeen niet onder doen voor hun jongere provinciegenoten. Een aantal voorzieningen is onder ouderen juist beter bekend (bijv. Museum de Buitenplaats, Oktobermaand Kindermaand).

Bij de andere doelgroep binnen dit onderzoek (lage inkomensgroep) is de bekendheid van Drentse festivals/musea in het algemeen iets lager. Het verschil is het grootst bij de bekendheid van De Zomertrek en De Buitenplaats. In Drenthe kent 36% De Zomertrek en 34% De Buitenplaats. Van de groep Drenten met een laag inkomen is dit 26% en 27%.

7.2 Bezoek Drentse festivals en musea

In deze paragraaf staat het bezoeken van Drentse festivals en musea centraal.

Tabel 7.1 laat zien welk deel van de Drenten een festival/museum in Drenthe heeft bezocht.

Tabel 7.1 Bezoekcijfers Drentse festivals en musea

Festival/musea	aantal Drenten dat bezoek heeft gebracht
Museum de Buitenplaats in Eelde	7%
Activiteiten in het kader van Culturele hoofdstad Drenthe	5%
Oktobermaand Kindermaand	5%
overige festivals/musea	max. 2%

De tabel laat zien dat Museum de Buitenplaats in Eelde de meeste bezoekers trok.

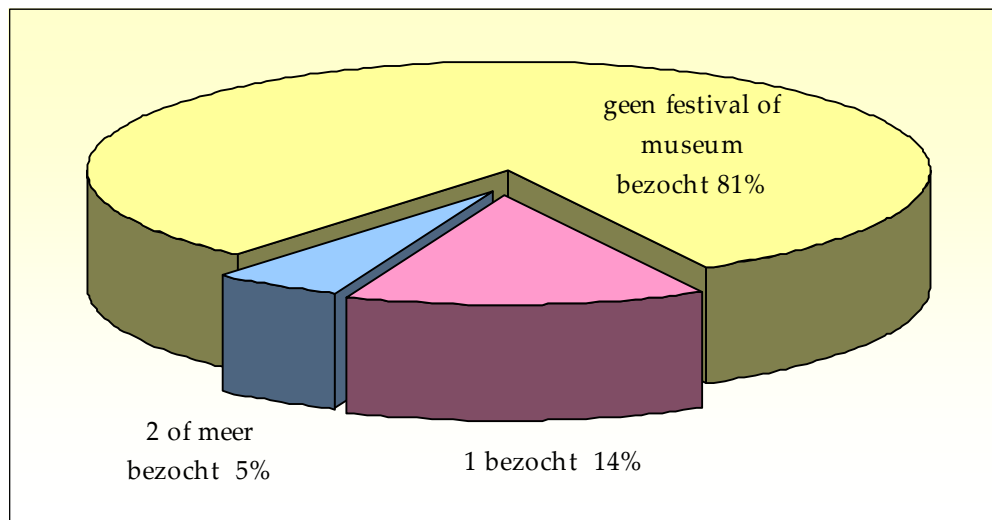
Activiteiten in het kader van Culturele hoofdstad Drenthe en Oktobermaand Kindermaand staan op plaats 2 en 3. Overigens maken kinderen tot 12 jaar geen deel uit van het Drents Panel. Het bezoekcijfer van Oktobermaand Kindermaand kan in werkelijkheid dus nog hoger liggen.

Het aantal bezoekers van de overige festivals/musea is buiten beschouwing gelaten. Door het relatief kleine aantal panelleden dat een bezoek heeft gebracht is panelonderzoek niet het meest geschikte instrument om bezoekersaantallen te registreren. Tellen bij de poort is nauwkeuriger.

Totaal aantal festival/museabezoekers

In dit hoofdstuk werd tot nu toe gekeken naar het aantal bezoekers per Drents festival of museum. In theorie kan het zijn dat 7% van de Drenten verantwoordelijk is voor het bezoek aan alle tien festivals en musea. In dat geval is er een kleine maar zeer actieve groep festival/museabezoekers. Het kan ook zijn dat elke voorziening haar eigen doelgroepen aantrekt. De volgende figuur laat zien hoeveel Drenten géén, één dan wel meer dan één van de tien betreffende festivals/musea hebben bezocht.

Figuur 7.2 Aantal bezochte festivals en musea

In totaal heeft bijna 20% van de Drenten één van de 10 Drentse festivals of musea bezocht. Een actieve groep van 5% bezocht minimaal twee festivals/musea. Veertien procent bezocht er één. Ruim 80% van de Drenten bezocht geen enkele van de tien festivals/musea. Bij de twee doelgroepen van dit onderzoek was de groep niet-bezoekers iets groter. Van de ouderen bezocht 83% geen van de tien festivals/musea. Van de Drenten met een laag inkomen was dit 88%.

7.3 Conclusie

Hoofdstuk 7 gaat in op de bekendheid en het bezoek aan een tiental Drentse festivals en musea.

passieve participatie (vraagstelling A)

Meer dan de helft van de Drenten kent de term 'Oktobermaand Kindermaand'. Twee andere bekende voorzieningen zijn Activiteiten in het kader van Culturele hoofdstad Drenthe en De Zomertrek.

Doelgroepen (vraagstelling D)

De groep ouderen is minstens zo bekend met Drentse festivals/musea als de groep overige Drenten. Bij de groep Drenten met lage inkomens is de naamsbekendheid van Drentse festivals/musea wel lager dan gemiddeld.

8. Conclusies

In dit laatste hoofdstuk worden aan de hand van de onderzoeksresultaten van de voorgaande hoofdstukken conclusies geformuleerd. De conclusies worden weergegeven per vraagstelling, waarbij de verschillende thema's aan de orde komen. Daarmee wordt inzicht gegeven in het passieve en actieve kunst- en cultuurgedrag van de Drentse burger, het doel van dit onderzoek.

passieve participatie (vraagstelling A)

Culturele voorstellingen

Meer dan driekwart van de Drenten (77%) heeft de afgelopen 12 maanden een culturele voorstelling bezocht (23% bezocht er geen). De Drentse cijfers voor bezoekfrequentie komen sterk overeen met dezelfde kengetallen van een andere plattelandsprovincie, namelijk Zeeland.

Culturele instellingen en culturele plekken

Tweede deel van de Drenten heeft het afgelopen jaar een culturele instelling of culturele plek bezocht. De verschillen in bezoekcijfers tussen de twee provincies Zeeland en Drenthe zijn te verwaarlozen. In het noorden en midden van Drenthe is de participatie hoger dan in de zuidelijke delen van de provincie.

Drentse festivals en musea

Meer dan de helft van de Drenten kent de term 'Oktobermaand Kindermaand'. Twee andere bekende voorzieningen zijn Activiteiten in het kader van Culturele hoofdstad Drenthe en De Zomertrek.

behoeften aan kunst en cultuur (vraagstelling B)

Culturele voorstellingen

Is er behoefte aan meer aanbod van culturele voorstellingen? Meer dan de helft van de Drenten (58%) is tevreden over het aanbod in Drenthe. 23 Procent is ontevreden over het aanbod in Drenthe of de eigen buurt. Met name in Zuidwest Drenthe is een klein deel van de inwoners ontevreden over het aanbod in Drenthe of de eigen buurt (13%). Aan welk type voorstelling is met name behoefte? Bovenaan de behoeftenlijst staan 'musicals' en 'pop-

/wereldmuziekconcerten'. Tien procent van de Drenten wil dit soort voorstellingen graag meer kunnen bezoeken.

Culturele instellingen, culturele plekken

De grote meerderheid van de Drenten is tevreden over het aanbod van culturele instellingen en plekken binnen Drenthe. Zo'n 14% van de Drenten vindt het aanbod in Drenthe of in de eigen buurt onvoldoende. In de zuidelijke regio's van Drenthe is men het minst tevreden over het aanbod. Wat mist men dan in Drenthe? Van bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen had 9% van de Drenten graag meer gezien. Acht procent heeft behoefte aan meer musea.

culturele uitleenvoorzieningen

Is er behoefte aan meer aanbod in de eigen buurt van culturele uitleenvoorzieningen? In totaal slechts 6% van de Drenten vindt het aanbod van één van de vier soorten uitleenvoorzieningen te beperkt van omvang. De verschillen in behoefte tussen de Drentse regio's zijn minimaal.

actieve participatie (vraagstelling C)

Culturele uitleenvoorzieningen

In totaal leende 64% van de Drenten iets bij één van de 4 culturele uitleenvoorzieningen. Van de bibliotheek maakte de helft van Drenten gebruik. In de vergelijkbare provincie Zeeland is het percentage bibliotheekgebruikers even hoog.

Van de mensen die in Drenthe geen gebruik maakten van de bibliotheek gaf in totaal minder dan 10% een reden op die te maken had met 1. te kosten, 2. een slechte gezondheid of handicap of 3. slechte bereikbaarheid van de bibliotheek.

Kunstzinnige en culturele activiteiten

Ruim de helft van de Drenten heeft het afgelopen jaar actieve vormen van kunstzinnige-/culturele activiteiten beoefend. Drenten zijn het algemeen actiever in het zelf beoefenen van kunst of cultuur dan Zeeuwen.

doelgroep binnen het onderzoek (vraagstelling D)

Culturele voorstellingen

Wat opvalt binnen Drenthe is het grote aantal ouderen dat geen enkele voorstelling op het gebied van kunst of cultuur heeft bezocht (43%). Voor iets minder dan de helft van de groep

ouderen is dit een gedwongen keuze omwille van redenen die samenhangen met de gezondheid/financiën/bereikbaarheid. In absolute termen gaat het om 15.000 tot 20.000 ouderen die zich hierdoor van een culturele voorstelling laten weerhouden.

Culturele instellingen, culturele plekken

De doelgroep Drenten met een laag inkomen bezoekt beduidend minder vaak een culturele instelling/plek. Verschillen blijken echter niet aan een lager inkomen maar aan een lagere opleiding toe te schrijven. Desinteresse is de belangrijkste reden voor deze groep Drenten om geen culturele instelling/plek te bezoeken.

Van de ouderen die geen culturele instellingen of culturele plek heeft bezocht, wijt een derde deel dit aan zijn of haar gezondheid/handicap. Het gaat hiermee om circa 8500-10.500 ouderen.

Drentse festivals en musea

De groep ouderen is minstens zo bekend met Drentse festivals/musea als de groep overige Drenten. Bij de groep Drenten met lage inkomens is de naamsbekendheid van Drentse festivals/musea wel lager dan gemiddeld.

Culturele uitleenvoorzieningen

Ouderen bezoeken alle 4 uitleenvoorzieningen minder vaak dan hun jongere provinciegenoten. Voor het grootste deel van de ouderen is dit overigens een bewuste keuze. Het minder frequente gebruik van de groep Drenten met lage inkomens is -net als de resultaten over culturele instellingen en culturele plekken- grotendeels te herleiden naar het opleidingsniveau van deze groep.

Kunstzinnige en culturele activiteiten

Ouderen zijn gemiddeld minder actief in het beoefenen van kunstzinnige activiteiten dan hun jongere provinciegenoten. Wel beoefenen ze beduidend vaker een kunstzinnig hobby uit in georganiseerd verband. De andere doelgroep van dit onderzoek (groep lage inkomens) wijkt in haar kunstzinnige participatiegraad in het totaal weinig af van het gemiddelde Drentse beeld. Per soort activiteit zijn er wel grote verschillen tussen de verschillende inkomens- (en opleidings)groepen waar te nemen.

Literatuurlijst

Bestuurscommissie OCWZ Provincie Drenthe (2004a).

Bevrijdingsfestival 2004: Een publieksonderzoek (M. J. Aartsen en H. G. Parker Brady). Assen.

Bestuurscommissie OCWZ Provincie Drenthe (2004b).

Drentse panelstudie. Haalbaar en noodzakelijk? (M. J. Aartsen). Assen.

Bestuurscommissie OCWZ Provincie Drenthe (2004c).

Laat vele bloemen bloeien? Evaluatie provinciaal festivalbeleid (H. G. Parker Brady). Assen.

Bestuurscommissie OCWZ Provincie Drenthe (2004d).

Sociaal rapport Drenthe 2003 (H. G. Parker Brady). Assen.

Bestuurscommissie OCWZ Provincie Drenthe (2005).

Eindevaluatie pilot Zorg en Welzijn (H. G. Parker Brady). Assen.

CBS (2005).

Statline; internetpagina: www.cbs.nl

COS (2001).

Vragenlijst: *Richtlijn Cultuurparticipatie Onderzoek (RCO)*. Rotterdam.

Hitters, E., T. Ijdens, M. Mol en O. van der Vet (2003).

Monitor Actieplan Cultuurbereik 2002: Ervaringen van twee jaar stedelijke en provinciale Programma's Cultuurbereik (E. Hitters en T. Ijdens). Rotterdam.

Provincie Drenthe (2004).

Contourennota Mensen in het Middelpunt: Provinciale sociale agenda 2005-2008. Assen.

Provincie Drenthe (2005).

De Kunst van het Combineren, cultuurnota provincie Drenthe 2005-2008. Assen.

Provincie Drenthe (2005).

Drenthe in Cijfers; internetpagina: cijfers.drenthe.nl

Scoop (2003).

Tijd voor cultuur: onderzoek naar cultuurdeelname in Zeeland. Middelburg

Van den Broek, A., F. Huysmans en J. de Haan (2005).

Cultuurminnaars en cultuurmijders.

Bijlage: VRAGENLIJST DRENTS PANEL

Hartelijk welkom als deelnemer aan het DRENTS PANEL!

Deze vragenlijst gaat over voorzieningen en vrijetijdsbesteding in Drenthe. Ook over het leven en wonen in Drenthe worden enkele vragen gesteld. We verzoeken u duidelijk (het liefst in blokletters) te schrijven. Aan het einde van de lijst krijgt u de gelegenheid om eventuele opmerkingen te maken. Het invullen van de lijst kost ongeveer 10 minuten van uw tijd. Heeft u internet? Dan verzoeken wij u de vragenlijst via www.drentspanel.nl in te vullen.

Wij willen nogmaals benadrukken dat al uw gegevens anoniem worden verwerkt en enkel en alleen gebruikt worden voor het Drents Panel. Geen enkel antwoord van u wordt doorgegeven aan derden. Overigens bent u als deelnemer nergens toe verplicht en kunt u na elk onderzoek stoppen met deelname aan het Drents Panel. Na afloop van dit 1^e onderzoek worden 5 inzenders beloond voor hun deelname aan het Drents Panel. Zij ontvangen een cadeaubon ter waarde van € 50,-. In de halfjaarlijkse nieuwsbrief worden de prijswinnaars bekend gemaakt.

Nog een paar aanwijzingen voordat u begint met het invullen van de lijst.

- Per meerkeuzevraag graag één antwoord geven. Tenzij anders vermeld.
- Wilt u een antwoord verbeteren? Zet dan een kruis door het foute antwoord en kleur het juiste antwoord zwart.

bijvoorbeeld: juist antwoord = ■ fout antwoord = ✕

Achtergrondvragen

Om de gegevens goed te kunnen analyseren beginnen we met enkele achtergrondvragen. Deze vragen hoeft u alleen de eerste keer in te vullen. Een paar vragen gaan over uw huishouden. Als u deze niet precies weet kunt u iemand anders binnen uw huishouden (bijvoorbeeld uw partner of één van de ouders) raadplegen.

1. Achternaam:											
2. Voorletters:											
3. Roepnaam:											
4. Adres:											
5. Postcode:											
6. Woonplaats:											
7. Vast telefoonnr: (niet verplicht in te vullen)	<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>										

8. Heeft u een emailadres dat u regelmatig gebruikt?

ja, mijn emailadres is:

.....@.....

☐ nee, ik heb geen emailadres dat ik regelmatig gebruik.

9. Bent u een man of een vrouw?

- 1 ☐ man
2 ☐ vrouw

10. In welke gemeente woont u?

1	☐	Aa en Hunze	7	☐	Hoogeveen
2	☐	Assen	8	☐	Meppel
3	☐	Borger-Odoorn	9	☐	Midden-Drenthe
4	☐	Coevorden	10	☐	Noordenveld
5	☐	De Wolden	11	☐	Tynaarlo
6	☐	Emmen	12	☐	Westerveld
			13	☐	ik woon niet in Drenthe

Nu volgen een paar vragen over wonen in Drenthe.

11. Hoe lang woont u al in Drenthe?

- 1 ☐ korter dan 3 jaar
2 ☐ 3 tot 10 jaar
3 ☐ langer dan 10 jaar

12. Als u het leven en wonen in uw dorp of stad mag beoordelen met een afgerond rapportcijfer van 1 (heel slecht) tot 10 (uitstekend), welk cijfer geeft u dan?
(omcirkel het juiste antwoord)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

13. Als u het leven en wonen in uw woning mag beoordelen met een afgerond rapportcijfer van 1 tot 10, welk cijfer geeft u dan? (omcirkel het juiste antwoord)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

14. Veel mensen willen graag voorzieningen in hun directe leefomgeving. Hieronder staat een aantal voorzieningen die voor veel mensen belangrijk zijn.

Zou u voor elke voorziening willen aangeven of deze aanwezig is in uw directe leefomgeving (dorp of wijk)? Wanneer de voorziening niet aanwezig is, wilt u dan aangeven of u de voorziening wel of niet mist?

		mist u voorziening?	
		ja	nee
14a. basisschool	☐	☐	☐
14b. huisarts	☐	☐	☐
14c. winkel	☐	☐	☐
14d. dorps-/buurthuis of horeca	☐	☐	☐
14e. aansluiting op openbaar vervoer (bus/trein)	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over voorstellingen en voorzieningen die u in de afgelopen 12 maanden mogelijk heeft bezocht. Dit kan zowel binnen als buiten Drenthe zijn geweest. Bezoeken in het buitenland tellen niet mee!

Wilt u voor de volgende voorstellingen en voorzieningen aangeven hoe vaak u in de afgelopen 12 maanden bent geweest naar:

	niet / 0 keer	1 à 2 keer	3 à 4 keer	5 keer of vaker
15a. toneelvoorstelling	☐	☐	☐	☐
15b. cabaret of kleinkunst	☐	☐	☐	☐
15c. concert klassieke muziek	☐	☐	☐	☐
15d. opera of operette	☐	☐	☐	☐
15e. uitvoering van een koor	☐	☐	☐	☐
15f. concert harmonie, fanfare, brassband	☐	☐	☐	☐
15g. concert pop-/wereldmuziek	☐	☐	☐	☐
15h. jazz-/bluesconcert	☐	☐	☐	☐
15i. dance-/houseparty	☐	☐	☐	☐
15j. musical	☐	☐	☐	☐
15k. ballet-/dansvoorstelling	☐	☐	☐	☐
15l. film in bioscoop of filmhuis	☐	☐	☐	☐
15m. literaire bijeenkomst	☐	☐	☐	☐
15n. lezing over kunst/kunstgeschiedenis	☐	☐	☐	☐

16. Waar vonden deze voorstellingen/voorzieningen (van vraag 15) voornamelijk plaats?

- 1 ☐ n.v.t. / ik heb geen voorstelling/voorziening bezocht (ga naar vraag 17)
- 2 ☐ (voornamelijk) in de provincie Drenthe (ga naar vraag 18)
- 3 ☐ evenveel binnen als buiten Drenthe (ga naar vraag 18)
- 4 ☐ (voornamelijk) buiten Drenthe (ga naar vraag 18)

17. Wat is de belangrijkste reden dat u naar geen van deze voorstellingen/voorzieningen bent geweest? (één antwoord aankruisen)

1 ☐	is niet in de buurt/te ver weg	4 ☐	geen tijd/te druk
2 ☐	te hoge kosten/te duur	5 ☐	gezondheid/handicap
3 ☐	geen interesse	6 ☐	andere reden

18. Vindt u dat er genoeg van deze voorstellingen/voorzieningen in Drenthe zijn?

- 1 ☐ ja, voldoende (ga door naar vraag 20)
- 2 ☐ ja, maar niet bij mij in de buurt
- 3 ☐ nee, onvoldoende
- 9 ☐ geen mening/weet niet (ga naar vraag 20)

19. Van welke voorstellingen vindt u dat er onvoldoende aanbod is? (meerdere antwoorden mogelijk)

a ☐	toneelvoorstelling	h ☐	jazz-/blues concert
b ☐	cabaret of kleinkunst	i ☐	dance-/houseparty
c ☐	concert klassieke muziek	j ☐	musical
d ☐	opera of operette	k ☐	ballet-/dansvoorstelling
e ☐	uitvoering van een koor	l ☐	film in bioscoop/filmhuis
f ☐	concert harmonie, fanfare, brass	m ☐	literaire bijeenkomst
g ☐	concert pop-/wereldmuziek	n ☐	lezing over kunst/kunstgeschiedenis

Dan volgen nu een paar vragen over de buurt waarin u woont.

20. Voelt u zich thuis in de straat of buurt waar u woont?

- 1 ☐ ja, helemaal
- 2 ☐ ja, een beetje
- 3 ☐ nee, niet

21. Voelt u zich veilig in de straat of buurt waar u woont?

- 1 ☐ ja, helemaal
- 2 ☐ ja, een beetje
- 3 ☐ nee, niet

22. Zijn er mensen bij u in de buurt die op uw huis passen wanneer u weg bent (bijvoorbeeld planten water geven, post en/of dieren verzorgen)?

- 1 ☐ ja, altijd
 2 ☐ ja, soms
 3 ☐ nee, nooit

23. Wilt u hieronder aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stelling:

“Er is in het algemeen voldoende werkgelegenheid bij mij in de directe leefomgeving”.

- 1 ☐ helemaal mee eens
 2 ☐ mee eens
 3 ☐ niet mee eens/niet mee oneens
 4 ☐ mee oneens
 5 ☐ helemaal mee oneens
 9 ☐ weet niet

Dan volgen nu enkele vragen over uw vrije tijd.

24. Hoe vaak bent u in de afgelopen 12 maanden naar de volgende instellingen/plekken geweest?

	niet / 0 keer	1 à 2 keer	3 à 4 keer	5 keer of vaker
a. museum (zowel bezoeken aan vaste collecties als aan speciale tentoonstellingen)	☐	☐	☐	☐
b. galerie, atelier (een plaats waar men kunstvoorwerpen kan bekijken en kopen)	☐	☐	☐	☐
c. archief (bijvoorbeeld voor stamboomonderzoek of streekgeschiedenis)	☐	☐	☐	☐
d. bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen	☐	☐	☐	☐

25. Bezocht u deze instellingen/plekken voornamelijk in de provincie Drenthe of buiten de provincie?

- 1 ☐ n.v.t. / geen van deze instellingen/plekken bezocht (ga naar vraag 26)
 2 ☐ (voornamelijk) in de provincie Drenthe (ga naar vraag 27)
 3 ☐ evenveel binnen als buiten Drenthe (ga naar vraag 27)
 4 ☐ (voornamelijk) buiten Drenthe (ga naar vraag 27)

26. Wat is de belangrijkste reden dat u naar geen van deze instellingen/plekken bent geweest? (één antwoord aankruisen)

- 1 ☐ is niet in de buurt/te ver weg
 2 ☐ te hoge kosten/te duur
 3 ☐ geen interesse
 4 ☐ geen tijd/te druk
 5 ☐ gezondheid/handicap
 6 ☐ andere reden

27. Vindt u dat er genoeg van deze instellingen/plekken in Drenthe zijn?

- 1 ☐ ja, voldoende (ga naar vraag 29)
 2 ☐ ja, maar niet bij mij in de buurt
 3 ☐ nee, onvoldoende
 9 ☐ geen mening/weet niet (ga naar vraag 29)

28. Van welke instellingen/plekken vindt u dat er onvoldoende aanbod is? (meerdere antwoorden mogelijk)

- a ☐ museum
 b ☐ galerie, atelier
 c ☐ archief
 d ☐ bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen

29. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van de volgende voorzieningen?

	niet / 0 keer	1 à 2 keer	3 à 4 keer	5 keer of vaker
a. bibliotheek (<i>niet een school- of universiteitsbibliotheek</i>)	☐	☐	☐	☐
b. fonotheek (muziekluitlen)	☐	☐	☐	☐
c. artotheek (kunstluitlen)	☐	☐	☐	☐
d. videotheek	☐	☐	☐	☐

30. Als u geen gebruik heeft gemaakt van de bibliotheek, wat is hiervan de belangrijkste reden? (één antwoord aankruisen)

- 1 ☐ is niet in de buurt/te ver weg
 2 ☐ te hoge kosten/te duur
 3 ☐ geen interesse
 4 ☐ geen tijd/te druk
 5 ☐ gezondheid/handicap
 6 ☐ andere reden

31. Vindt u dat er genoeg van bovenstaande voorzieningen in uw omgeving zijn?

- 1 ☐ ja, ruim voldoende (ga naar vraag 33)
 2 ☐ nee, onvoldoende (ga naar vraag 32)
 9 ☐ geen mening/weet niet (ga naar vraag 33)

32. Van welke voorzieningen vindt u dat er onvoldoende aanbod is? (meerdere antwoorden mogelijk)

- a ☐ bibliotheek
 b ☐ fonotheek/muziekluitlen
 c ☐ artotheek/kunstluitlen
 d ☐ videotheek

33. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrijetijd (dus buiten werk- of schooltijd) de volgende activiteiten gedaan ?

	niet / 0 keer	1 à 2 keer	3 à 4 keer	5 keer of vaker
a. tekenen, schilderen, grafisch werk	☐	☐	☐	☐
b. beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken	☐	☐	☐	☐
c. werken met textiel, wandkleden maken, weven	☐	☐	☐	☐
d. Zingen	☐	☐	☐	☐
e. muziekinstrument bespelen	☐	☐	☐	☐
f. toneel, mime	☐	☐	☐	☐
g. (volks)dans, (jazz)ballet	☐	☐	☐	☐
h. fotografie/film/video (<i>geen vakantie- of familiekiekjes/ familie filmpjes</i>)	☐	☐	☐	☐
i. verhalen/gedichten schrijven	☐	☐	☐	☐
j. muziek maken op de computer	☐	☐	☐	☐
k. websites ontwerpen	☐	☐	☐	☐

34. Was u in de afgelopen 12 maanden voor één of meer van deze activiteiten (van vraag 33) ingeschreven bij een instelling voor kunstzinnige vorming (muziek-scholen, creativiteitscentrum e.d.) of lid van een vereniging, club, gezelschap? (meerdere antwoorden mogelijk)

- a ☐ ja, bij een instelling voor kunstzinnige vorming
- b ☐ ja, bij een vereniging, club, gezelschap
- c ☐ nee, geen van deze

35. Wilt u hieronder aangeven van welke Drentse festivals en musea u wel eens heeft gehoord en welke u de afgelopen 12 maanden heeft bezocht?

	Ik heb gehoord van:		Ik heb de afgelopen 12 maanden bezocht:	
	ja	nee	ja	nee
a. Oktobermaand Kindermaand	☐	☐	☐	☐
b. Boulevard des Misères	☐	☐	☐	☐
c. Activiteiten in het kader van Culturele hoofdstad Drenthe	☐	☐	☐	☐
d. JonkGoód Festival	☐	☐	☐	☐
e. Museum de Buitenplaats in Eelde	☐	☐	☐	☐
f. Archeologisch depot in Nuis	☐	☐	☐	☐
g. Roots on the Road	☐	☐	☐	☐
h. De zomertrek	☐	☐	☐	☐
i. PeerGrouP	☐	☐	☐	☐
j. Jeugdtheatergezelschap Drenthe	☐	☐	☐	☐

Dan volgen nu een paar vragen over het provinciale bestuur.

36. Heeft u een goed beeld van de onderwerpen waar de provincie zich mee bezighoudt?

- 1 ☐ ja, ik heb een vrij goed beeld
- 2 ☐ gedeeltelijk
- 3 ☐ nee, ik heb geen goed beeld

37. Bent u in het algemeen geïnteresseerd in de provinciale politiek en/of het beleid?

- 1 ☐ ja, zeker
- 2 ☐ ja, een beetje
- 3 ☐ nee, nauwelijks
- 4 ☐ nee, helemaal niet

38. Stel dat de provincie moet beslissen over een onderwerp waar u belangstelling voor heeft, op welke manier zou u dan het liefst geïnformeerd willen worden? (één antwoord aub).

Via:

1	☐	Dagblad van het Noorden	5	☐	gratis huis-aan-huis blad
2	☐	regionale tv	6	☐	provinciale internetpagina
3	☐	regionale radio	7	☐	anders, nl
4	☐	bijeenkomst in dorps/wijkcentrum			

39. Stel dat u invloed wilt uitoefenen op een voor u belangrijk onderwerp. Welke manier van invloed uitoefenen spreekt u dan het meest aan? (één antwoord)

1	☐	bijeenkomst in dorps huis/buurtcentrum
2	☐	schriftelijk reageren
3	☐	via de provinciale internetpagina/e-mail
4	☐	bijeenkomst in provinciehuis/inspreken tijdens staten(commis sie)vergadering
5	☐	geen enkele
6	☐	anders, namelijk

Dan volgen nu een paar vragen over RTV Drenthe.

40a. Kent u RTV Drenthe?

1	☐	ja
2	☐	nee (ga naar vraag 42)

40b. Hoe vaak kijkt of luistert u naar Radio of TV Drenthe?

1	☐	(vrijwel) iedere dag
2	☐	wekelijks
3	☐	maandelijks
4	☐	(vrijwel) nooit

41. Wilt u hieronder aankruisen welke programma's van RTV Drenthe u kent? En wilt u de programma's die u kent, een afgerond rapportcijfer geven van 1 t/m 10.

	kent u dit programma?			Rapport- cijfer (1 t/m 10)
	ja	ja, maar alleen van naam	nee	
a. Nieuws	☐	☐	☐	
b. Drents Diep	☐	☐	☐	
c. Trektocht	☐	☐	☐	
d. Boven het maaiveld	☐	☐	☐	
e. De Brink	☐	☐	☐	
f. Op pad	☐	☐	☐	
g. Sport	☐	☐	☐	
h. Cultuur (wisselende programma's)	☐	☐	☐	

42a. Zou u graag meer uren regionale radio of televisie willen ontvangen?

- 1 ☐ ja
2 ☐ nee (ga naar vraag 43)

42b. Aan welk soort programma's van RTV Drenthe heeft u vooral (meer) behoefte?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- 1 ☐ nieuws/informatie
2 ☐ cultuur
3 ☐ educatie
4 ☐ sport
9 ☐ weet niet

42c. Bent u bereid om meer te betalen voor extra uren regionale radio of televisie?

- 1 ☐ ja
2 ☐ ja, maar dit is afhankelijk van het bedrag
3 ☐ nee

Tenslotte nog enkele vragen over uzelf.

43. Wanneer bent u geboren?

<i>dag</i>			<i>maand</i>			<i>jaar</i>			
.	.	/	.	.	/	1	9	.	.

44. Hoe is uw thuissituatie?

- 1 ☐ ik woon alleen
2 ☐ ik woon bij mijn ouders/verzorgers
3 ☐ samenwonend/echtpaar zonder kinderen thuis
4 ☐ samenwonend/echtpaar met kinderen thuis
5 ☐ éénouder, met kinderen
6 ☐ anders

45. Wat is op dit moment uw belangrijkste dagbezigheid?

- 1 ☐ ik werk
2 ☐ ik ga naar school
3 ☐ ik doe het huishouden
4 ☐ ik ben niet (meer) werkend (vut, pensioen, werkloos etc)
5 ☐ anders

46. Hoeveel bedraagt het netto-maandinkomen van uw huishouden? (Dit is uw 'schoon' inkomen, dus inclusief vakantiegeld en exclusief kinderbijslag.) Mocht u het niet weten dan kunt u uw huisgenoten/ouders raadplegen.

- 1 ☐ minder dan € 775 (bijstandsnorm alleenstaanden)
- 2 ☐ € 775 - € 1.090 (bijstandsnorm samenwonenden)
- 3 ☐ € 1.090 - € 1.590 (modaal netto maandinkomen)
- 4 ☐ € 1.590 - € 2.770 (twee maal modaal netto maandinkomen)
- 5 ☐ meer dan € 2.770
- 9 ☐ wil geen antwoord geven op deze vraag

47. Wat is uw hoogst voltooide opleiding? (Volg je nog dagonderwijs? Kruis dan aan welke opleiding/school je nu volgt.)

- 1 ☐ Geen opleiding (lagere school niet afgemaakt)
- 2 ☐ Basisonderwijs (lagere school, basisschool)
- 3 ☐ Lager of voorbereidend beroepsonderwijs (zoals LTS, LEAO, LHNO, VMBO excl. TL)
- 4 ☐ Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (zoals MAVO, VMBO theoretische leerweg (M)ULO, MBO-kort)
- 5 ☐ Beroepsbegeleidend onderwijs (zoals BOL, BBL) en Middelbaar beroeps-onderwijs (zoals MBO-lang, MTS, MEAO)
- 6 ☐ Hoger algemeen voortgezet onderwijs (zoals HAVO, VWO, Atheneum, Gymnasium, HBS, MMS)
- 7 ☐ Hoger beroepsonderwijs (zoals HTS, HEAO, HBO-V, kandidaats weten-schappelijk onderwijs)
- 8 ☐ Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst. U kunt de bijgevoegde antwoordenvolpoe gebruiken om uw vragenlijst terug te zenden (een postzegel is niet nodig).

Mocht u nog opmerkingen hebben over de inhoud van de vragenlijst, dan kunt u deze hieronder kwijt.

Opmerkingen:

